

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Trh půjček a úvěrů v České republice

Bc. Lenka Chvojková

Diplomová práce

2009

University of Pardubice
Faculty of economy and administration

The market of loans and credits in the Czech Republic

Bc. Lenka Chvojková

Diploma work

2009

Zadávací list

Prohlášení autora práce

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č.121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle §60 odst.1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30.4.2009

Lenka Chvojková

Touto cestou bych ráda poděkovala panu prof. RNDr. Bohuslavu Sekerkovi, CSc. za odborné vedení diplomové práce, za cenné připomínky a poznámky.

Anotace

Práce se zabývá trhem půjček a úvěrů v České republice. Je zaměřena na vytyčení rozdílných podmínek bankovních a nebankovních produktů, na legislativu tuto oblast upravující a na problémy s touto tematikou související. Její součástí je segmentace klientů a analýza jejich úvěrových možností. Práce se zmiňuje o aktuálních způsobech, spíše preventivního charakteru, napomáhajících řešit problematiku spojenou s poskytováním půjček a úvěrů.

Klíčová slova

banky; roční procentní sazba nákladů (RPSN); půjčky; úvěry; úvěrové riziko

Title

The market of loans and credits in the Czech Republic.

Annotation

This work deals with the market of loans and credits in the Czech Republic. It is targeted to describe the difference in conditions of bank's and not bank's products, the legislation, which govern this area and the problems, which associate with the themes. There is segmentation of clients and analysis of their credit possibilities. The work is about actual ways, mostly with preventive character, which help to solve problems with offering the loans and credits.

Keywords

banks; annual percentage rate of costs; loans; credits; credit risk

Obsah

Úvod	12
1 Úvěrový trh	14
1.1.1 Banky.....	14
1.1.2 Nebankovní subjekty	16
1.1.3 Nebankovní společnosti.....	17
1.2 Rizika finančních institucí	17
1.2.1 Úvěrové riziko	18
1.2.2 Registry dlužníků.....	20
1.3 Způsoby úročení, splácení a zajištění úvěrů.....	21
1.3.1 Způsoby úročení úvěrů	21
1.3.2 Způsoby splácení úvěrů	22
1.3.3 Zajištění úvěrů	23
2 Institucionální rámec	25
2.1 Zákon č. 321/2001 Sb.....	25
2.1.1 Výpočet RPSN.....	26
2.1.2 Kontrola dodržování zákona č. 321/2001 Sb.....	27
3 Struktura úvěrových produktů a půjček	30
3.1 Finančně úvěrové produkty	31
3.1.1 Kontokorentní úvěr.....	31
3.1.2 Eskontní úvěr	32
3.1.3 Hypoteční úvěr	33
3.1.4 Spotřební úvěry	33
3.1.5 Akceptační úvěr.....	34
3.1.6 Avalový (ručitelský) úvěr.....	34
3.2 Hlavní typy půjček	35

3.2.1	Bankovní půjčky.....	35
3.2.2	Půjčky on-line.....	35
3.2.3	Půjčky do 24 hodin.....	36
3.2.4	Nebankovní půjčky.....	36
3.2.5	Půjčky bez potvrzení o příjmu.....	36
3.2.6	Půjčky na směnku.....	36
4	Bankovní reprezentanti a jejich obchodní podmínky	37
4.1	Komerční banka.....	37
4.1.1	Podmínky.....	37
4.1.2	Produkty a jejich splácení.....	37
4.1.3	Sazebník	39
4.2	Československá obchodní banka, a. s.....	39
4.2.1	Podmínky.....	39
4.2.2	Produkty a jejich splácení.....	39
4.2.3	Sazebník	41
4.3	GE Money Bank.....	41
4.3.1	Podmínky.....	41
4.3.2	Produkt	41
4.3.3	Sazebník	42
5	Soukromí poskytovatelé půjček a úvěrů.....	43
5.1	Vybrané soukromé společnosti poskytující půjčky a úvěry	43
5.1.1	Profi Credit Czech a.s.....	43
5.1.2	Cetelem a.s.	48
5.1.3	Provident Financial.....	50
6	Srovnání bankovních a nebankovních půjček	53
6.1	Tabulka pro srovnání	54

6.2	Segmentace klientů.....	55
6.2.1	Studující a pracující pod 18 let.....	56
6.2.2	Zaměstnaní	57
6.2.3	Studenti, důchodci, ženy na MD, nezaměstnaní.....	57
6.3	Výhody nebankovní půjčky.....	58
6.4	Problémy související s nebankovními půjčkami a úvěry	58
6.5	Bankovní půjčky.....	61
7	Pomoc spotřebitelům	64
7.1	Odbor na ochranu spotřebitele.....	64
7.2	Finanční vzdělávání.....	65
7.3	Poradna při finanční tísní.....	66
8	Trh půjček a Evropská unie	67
9	Závěr	70
	Použitá literatura	74

Seznam obrázků

Obrázek 4-1: Perfektní půjčka - orientační příklady splátek	38
Obrázek 4-2: Půjčka na lepší bydlení a její splátky	40
Obrázek 4-3: ČSOB a Půjčka na cokoliv	40
Obrázek 5-1: Objem poskytnutých půjček a úvěrů společností Profi Credit Czech	45
Obrázek 5-2: Sazebník pojištění	49
Obrázek 5-3: Sazebník Cetelem, a.s.	50
Obrázek 6-1: Odklad splátek	62
Obrázek 6-2: Pojištění schopnosti splácet z důvodu pracovní neschopnosti.....	63

Seznam tabulek

Tabulka 2-1: Četnost porušení jednotlivých ustanovení zákona	28
Tabulka 4-1: Minimální výše úrokové sazby podle doby její fixace - úvěr Klasik.....	37
Tabulka 4-2: Minimální výše úrokové sazby podle doby její fixace – úvěr Plus.....	37
Tabulka 5-1: Půjčka společnosti Profi Credit	46
Tabulka 6-1: Podmínky poskytovatelů půjček	54

Seznam grafů

Graf 2-1: Četnost porušení jednotlivých ustanovení zákona	29
Graf 6-1: Grafické znázornění RPSN	55

Seznam příkladů

Příklad 2-1: Výpočet RPSN	27
---------------------------------	----

Seznam příloh

Příloha 1: Seznam bank dle ČNB k 1.1.2006	77
Příloha 2: Seznam poboček zahraničních bank	77
Příloha 3: Rozdělení bank do skupin (k 31.12.2007)	78
Příloha 4: Produkty ČSOB a sazebník	79
Příloha 5: Sazebník poplatků, odměn a sankcí společnosti CETELEM ČR a.s.	80
Příloha 6: Výpočet RPSN	81

Úvod

Cílem této diplomové práce je porovnat poskytování půjček a úvěrů v České republice soukromými společnostmi a bankami. Kromě vytyčení hlavních podmínek, které si soukromé společnosti a banky pro poskytování půjček kladou, je práce zaměřena také na segmentaci klientů poskytovatelů půjček. Ve stručnosti popisuje, jaký přístup mají tyto jednotlivé segmenty k půjčkám a zda současné produkty pokrývají veškeré zákazníky.

První kapitola seznamuje čtenáře s trhem půjček a úvěrů. Zdůrazňuje, že v současné době je úvěrový trh na straně věřitelů tvořen bankami, nebankovními institucemi (např. stavební spořitelny či pojišťovny) a nebankovními společnostmi. Tyto subjekty jsou vystaveny řadě rizik. V práci je zmíněno pouze úvěrové riziko, neboť je za daných okolností nejpodstatnější. Druhá část představuje institucionální rámec, zastoupený hlavně zákonem č.321/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru. Podkapitoly tvoří, příloha zákona (řádný postup při výpočtu roční procentní sazby) a výsledky šetření České obchodní inspekce při kontrole dodržování z. č. 321/2001 Sb. Třetí kapitola popisuje jednotlivé úvěrové produkty a nejtypičtější půjčky.

Čtvrtá část je zaměřena na podmínky získání půjčky či úvěru u vybraných bankovních reprezentantů (Komerční banka, Československá obchodní banka, GE Money Bank). Následující pátá kapitola je pojata obdobně jako ta předchozí, pouze se zaměřením na podmínky vybraných soukromých společností (Profi Credit Czech, Cetelem, Provident Financial). Kapitola číslo šest je stěžejní, neboť je výsledkem předchozích dvou částí. Shrnuje výhody a nevýhody bankovních a nebankovních půjček a úvěrů, zaměřuje se na přístup skupin zájemců k půjčkám. Důležité jsou také kroky na odstranění problémů v poskytování půjček a úvěrů, proto jim je věnována kapitola číslo sedm. V následující osmé části je zmíněn vliv Evropské unie a hlavně schválené evropské směrnice o spotřebitelském úvěru. Závěr vystihuje nejdůležitější poznatky, které jsem při zpracování této práce získala.

Úvěrový trh je utvářen řadou institucí, proto je problematika poskytování půjček a úvěrů dosti rozsáhlá. Vedle českých a zahraničních bank hraje důležitou roli nespočetné množství soukromých společností. Hned v úvodu je nutné zmínit, že trh půjček a úvěrů se neustále mění a vyvíjí. Mění se počet poskytovatelů, produkty, podmínky, roční procentní sazby i ochrana spotřebitelů. Z tohoto důvodu nelze obsáhnout v této práci veškeré nabízené půjčky, úvěry či hypotéky všemi věřiteli.

Vzhledem k rozsáhlosti trhu byli vybráni tři reprezentanti bank a tři reprezentanti soukromých poskytovatelů. Analýza byla zaměřena na jejich smluvní podmínky, produkty, segment zákazníků, na který se orientují, sankce při platební neschopnosti...a další. Cílem bylo vytyčit rozdíly mezi půjčkou od banky a soukromé společnosti, určit hladinu roční procentní sazby nákladů, míru rizikovosti klienta, kterou jsou ochotni přijmout, či jejich reakce na klientovu platební neschopnost.

V diplomové práci jsem se pokusila mimo stran věřitelů a dlužníků obsáhnout i jiné instituce, které oblast půjček a úvěrů upravují. Do jejího chodu zasahuje Evropská unie vydáváním směrnic, česká právní úprava v čele se zákonem č. 321/2001 Sb. o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru, Česká národní banka regulací bank, Česká obchodní inspekce dohlížením na nebankovní společnosti, Poradna při finanční tísni nabízením pomocné ruky dlužníkům a celé finančně nevzdělané veřejnosti...a další.

Trh půjček a úvěrů představuje zajímavou dynamickou oblast. Práce pojednává o možnostech, způsobech, podmínkách a problémech spojených s půjčením peněz, protože jak se říká: „peníze jsou až na prvním místě.“

1 Úvěrový trh

Úvěrový trh můžeme vymezit jako systém institucí a instrumentů zabezpečujících pohyb kapitálu na úvěrovém principu mezi bankami a nebankovním sektorem; lze sem zařadit i vzájemné úvěrové obchody bank, resp. dalších finančních zprostředkovatelů. Jde převážně o střednědobé a dlouhodobé vklady, které finanční instituce s relativně dlouhodobějším přebytkem zdrojů nad vlastními aktivními úvěrovými aktivitami umísťují u bank, jejichž situace je opačná.

Dominantní úlohu na úvěrovém trhu hrají komerční banky. Na jedné straně přijímají nejrůznější formy vkladů od svých klientů, kterými jsou především domácnosti, významná část připadá i na podnikový a veřejný sektor. Na druhé straně poskytují banky na vlastní účet různé druhy úvěrů, jejichž výrazně největší objem plyne do podnikového sektoru.¹

Trh půjček a úvěrů je tedy utvářen bankami, nebankovními institucemi jako jsou například pojišťovny ale i subjekty, kteří poskytují úvěry, ale nespádají pod kontrolu České národní banky.

1.1.1 Banky

Právní vymezení banky není založeno na vymezení jejích funkcí, ale definuje spíše určité znaky, jejichž splnění je nutné k tomu, aby daný subjekt byl bankou. Banky bývají obvykle definovány ve speciálních zákonech, které upravují oblast bankovníctví.

V zemích EU podléhá tato oblast harmonizaci, jejíž základem je Směrnice o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu, která definuje banku, přesněji řečeno úvěrovou institucí jako: „podnik, jehož činnost spočívá v přijímání vkladů nebo jiných splatných peněžních prostředků od veřejnosti a poskytování úvěrů na vlastní účet“. Toto vymezení respektuje i náš zákon (zákon č. 18/1992 o bankách), který stanovuje, že banky musí splňovat následující čtyři podmínky:

- jedná se o právnické osoby se sídlem v České republice, založené jako akciová společnost;
- přijímají vklady od veřejnosti;

---

¹ REVENDA, Z.; MANDEL, M.; KODERA, J.; MUSÍLEK, P.; DVOŘÁK, P.; BRADA, J. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 1999. str.98

- poskytují úvěry;
- k výkonu činností uvedených v předchozích dvou bodech mají bankovní licenci.²

Banky smí vykonávat i jiné činnosti než ty výše uvedené, ale musí být povoleny v udělené licenci.

Základní obchodní operace prováděné především komerčními bankami by se daly začlenit do dvou kategorií:

1. operace svěřeneckého typu

- operace depozitní;
- operace úvěrové;

2. operace investorského charakteru

- emitentské;
- investiční.³

1.1.1.1 Nutnost regulace bank

Neregulovaná činnost komerčních bank může mít nejen pro ně samé, pro obchod na finančních trzích, ale i pro celou společnost velmi negativní, až destruktivní účinky. Vyplývá to zejména z toho, že banky:

- operují především se svěřenými penězi, což je může svádět k většímu zisku;
- v rámci svých pasivních operací, obchodují se svěřenými penězi velké části jak fyzických, tak i právnických osob. Neúspěch aktivních obchodních operací tak může vyvolat značné společenské otřesy;
- díky emisní funkci jsou komerční banky s to vytvářet si vlastní finanční zdroje, v kombinaci s efektem úvěrové multiplikace zahltit peněžní oběh nadměrným množstvím peněz, a přes inflační tlaky tak přispět k ekonomickým problémům.⁴

---

² DVOŘÁK, P. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: Linde Praha a.s., 2005. str.38

³ PAVELKA, F.; BARDOVÁ,D.;OPLTOVÁ,R. *Úvěrové obchody*. Praha: SERIFA, 2001. str. 18

⁴ PAVELKA, F.; BARDOVÁ,D.;OPLTOVÁ,R. *Úvěrové obchody*. Praha: SERIFA, 2001. str. 41

1.1.1.2 Regulativní systémy a nástroje

Regulativní systémy existují souběžně ve dvou polohách:

1. decentralizované (dobrovolné samoregulace);
2. centralizované (vnucené regulace).

Mezi regulativní nástroje spadají především požadavky na kapitálovou přiměřenost, limity a pravidla úvěrové angažovanosti, povinné minimální rezervy apod.

Kapitálovou přiměřenost lze obecně definovat jako poměr mezi kapitálem komerční banky a jejími aktivy. Tento požadavek vychází z předpokladu, že kapitál je nejvýznamnějším prostředkem, kterým jsou akcionáři materiálně zainteresováni na dlouhodobém dobrém fungování banky; zároveň je to rezerva, záruka úhrady případných ztrát banky a záruka nebo základ její ekonomické síly.⁵

Limity úvěrové angažovanosti stanovují maximálně možnou výši tzv. čisté úvěrové angažovanosti bankovního portfolia neboli svěřeneckých operací vůči jednomu dlužníkovi nebo jedné ekonomicky spjaté skupině dlužníků.

Významným nástrojem regulace likvidity komerčních bank jsou povinné minimální rezervy a pravidla likvidity. Pravidla likvidity představují stanovení závazné struktury aktiv a pasiv a závazných vazeb mezi nimi v bilanci komerčních bank.⁶

1.1.2 Nebankovní subjekty

V současnosti je možné získat peníze i od nebankovních subjektů, tedy od institucí, které nemají přímo bankovní licenci, ale k bankovní činnosti nemají daleko. Jednalo by se o stavební spořitelny, pojišťovny či finanční poradce.

Asi nejtypičtějším produktem je potom úvěr získaný u stavební spořitelny na základě stavebního spoření, které má klient u dané stavební spořitelny založené. Aby na něj klient získal nárok musí splnit určité požadavky, zpravidla spořit minimálně dva roky a naspořit tak dostatek finančních prostředků. Každá spořitelna si samozřejmě klade jiné podmínky, co se týče nutné hodnoty naspořených prostředků, většinou se tato hodnota pohybuje okolo 35% až 40% z cílové částky. V případě, že klient nesplní požadavek naspoření určitého

---

⁵ PAVELKA, F.; BARDOVÁ, D.; OPLTOVÁ, R. *Úvěrové obchody*. Praha: SERIFA, 2001. str. 43

⁶ PAVELKA, F.; BARDOVÁ, D.; OPLTOVÁ, R. *Úvěrové obchody*. Praha: SERIFA, 2001. str. 45

dílu cílové částky, má možnost si vzít tzv. překlenovací úvěr, který oproti řádnému úvěru představuje méně výhodné finanční podmínky. Jeho trvání je do doby než klient splní procentuální část cílové částky a pak přejde na řádný úvěr.

I výše zmínění finanční poradci se mohou významným způsobem zapojit na trhu půjček a úvěrů, a to nejen informováním potenciálních zákazníků o různých produktech a hledáním nejvhodnějšího způsobu, jak a od koho si půjčit. V současné době se lze setkat i se společnostmi, jejichž role finančního poradce přerůstá v samotné poskytování nespočetných produktů většiny bank, pojišťoven a spořitelen u nás působících.

1.1.3 Nebankovní společnosti

V neposlední řadě hrají na úvěrovém trhu důležitou roli soukromé společnosti. Stejně jako banky, pojišťovny či spořitelny poskytují půjčky a úvěry. Jsou zřizovány jako akciové společnosti, společnosti s ručením omezeným případně mají živnostenské oprávnění. Takovéto subjekty nepodléhají státní regulaci ani státnímu dohledu a v mnoha případech jsou s nimi spojovány nekalé praktiky. Na rozdíl od bank není třeba při zakládání této společnosti souhlas či licence ČNB, naopak stačí pouze dostatečný kapitál pro založení společnosti s ručením omezeným, akciové společnosti či pouze pro získání živnostenského oprávnění.

Řekla bych, že peníze jsou nedílnou součástí lidstva, byly potřeba, jsou a zajisté i budou, a proto není divu, že se společnostem poskytujícím půjčky a úvěry daří, a že se jejich počty rozšiřují.

1.2 Rizika finančních institucí

Při provádění obchodů jsou finanční instituce vystaveny řadě různých rizik. Jejich správná identifikace, měření a řízení patří k jedné ze základních podmínek jejich efektivní činnosti.

Mezi nejdůležitější druhy bankovních rizik patří:

- úvěrové riziko;
- úrokové riziko;
- měnové riziko;
- likviditní riziko;

- kapitálové riziko (riziko nesolventnosti).⁷

Ve své práci přiblížím pouze úvěrové riziko, které se nejvíce vztahuje k zadanému tématu a dotýká se všech subjektů úvěrového procesu.

1.2.1 Úvěrové riziko

Úvěrové riziko spočívá v tom, že klient či obchodní partner banky nedodrží sjednané podmínky finanční transakce a bance tím vznikne finanční ztráta. Je závislé na struktuře a kvalitě rozvahových aktiv banky a mimobilančních obchodů (např. pokud se banka zaručí za dlužníka).

Pro banku vyplývá riziko z platební neschopnosti či platební nevůle dlužníků splatit své závazky vůči bance, které pocházejí ze splatných úvěrů včetně úroků, ale i z cenných papírů, poskytnutých záruk, devizových obchodů...atd.

Příčiny úvěrového rizika můžeme rozdělit na dvě skupiny:

- interní příčiny, které jsou bezprostředně závislé na vlastních rozhodnutích banky, vyplývají ze špatných rozhodnutí banky o alokaci aktiv;
- externí příčiny, které jsou naopak v zásadě nezávislé na rozhodnutích banky a jsou dány celkovým vývojem ekonomiky, politickou situací apod.⁸

Z hlediska řízení úvěrového rizika bankou je důležité rozlišovat dvě složky každého úvěrového rizika:

- riziko nesplnění závazku druhou stranou, které vyplývá z pravděpodobnosti vzniku ztráty z dané transakce. Obsahuje v sobě riziko zákazníka (vyplývá z toho, že zákazník není schopen nebo ochoten splnit závazek vůči bance), riziko země (všechny nebo většina ekonomických subjektů dané země nebudou schopny z určitého společného důvodu splnit své závazky vůči zahraničním subjektům), riziko transferu (země nebude v důsledku celkového nedostatku devizových prostředků schopna – o přes platební schopnost subjektů v tuzemské

---

⁷ REVENDA, Z.; MANDEL, M.; KODERA, J.; MUSÍLEK, P.; DVOŘÁK, P.; BRADA, J. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 1999. str.122

⁸ REVENDA, Z.; MANDEL, M.; KODERA, J.; MUSÍLEK, P.; DVOŘÁK, P.; BRADA, J. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 1999. str.123

měně – plnit mezinárodní závazky), riziko nedostatečné diverzifikace aktiv (vyplývá pro banku z nadměrné orientace jejich obchodů na určité odvětví, oblast či malý počet klientů);⁹

- inherentní „riziko“ produktu, které je dáno výší ztráty, která vznikne bance v důsledku nesplnění závazku klientem či obchodním partnerem. Inherentní riziko neukazuje na pravděpodobnost, s jakou ztráta pro banku z daného obchodu nastane, ale vyčísluje, jaká bude výše této ztráty a z čeho vznikne. Obsahuje riziko jistiny a úroků (znamená, že bance nebude řádně v době splatnosti splacen úvěr, který poskytla, včetně úroků), riziko náhradního obchodu (v důsledku nesplnění sjednaného kontraktu ze strany klienta či partnera vznikne bance tzv.otevřená pozice, kterou musí zajistit novým obchodem, který však již může být uzavřen za méně výhodných podmínek) a riziko zajištění (je spojeno s možností vzniku ztráty i v případě plně zajištěného úvěru, pokud se bance nepodaří plně pokrýt nedobytný úvěr ze zajišťovacího instrumentu).⁹

Faktory, které zvyšují úvěrové riziko:

- velký objem úvěrů poskytnutých malému počtu klientů, odvětví nebo zemí;
- velký objem úvěrů poskytnutých vzájemně propojeným dlužníkům.

Faktory, které snižují úvěrové riziko:

- konzervativní přístup managementu a úvěrová politika banky;
- dokonalý schvalovací proces před poskytnutím úvěru;
- přiměřené limity úvěrové angažovanosti banky vůči klientům;
- pravidelné monitorování rizika;
- řádné zajištění nebo pojištění úvěru;
- diverzifikace rizika mezi odvětví a země.¹⁰

---

⁹ REVENDA, Z.; MANDEL, M.; KODERA, J.; MUSÍLEK, P.; DVOŘÁK, P.; BRADA, J. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 1999. str.123

¹⁰ PRICE WATERHOUSE. *Základy bankovníctví*. Praha: Management Press, Ringier ČR a.s., 1996. str 17

Úvěrovému riziku se banky snaží bránit komplexním prověřováním bonity svých klientů či obchodních partnerů, resp. využívají různých zajišťovacích instrumentů (ručení, záruky, zástava movitých a nemovitých věcí, postoupení pohledávek atd.).¹¹

1.2.2 Registry dlužníků

1.2.2.1 Centrální registr úvěrů (CRÚ)

Dalším z nástrojů, jak úvěrové riziko lépe podchytit, je posílení informačního zázemí bank a vytvoření registrů úvěrů. V květnu 2000 ČNB rozhodla o vytvoření a provozování Centrálního registru úvěrů. Cílem bylo posílit stabilitu bankovního sektoru.

Centrální registr úvěrů byl uveden do provozu v roce 2002. Jedná se o informační systém, který soustřeďuje informace o úvěrových závazcích fyzických osob podnikatelů a právnických osob a umožňuje operativní výměnu informací mezi účastníky registru.

Účastníkem CRÚ jsou všechny banky a pobočky zahraničních bank, působící na území České republiky a další osoby, stanoví-li tak zvláštní zákon. Povinností účastníka Centrálního registru úvěrů je provádění pravidelné měsíční aktualizace databáze CRÚ. Sdílení informací o závazcích a platební morálce klientů rozšiřuje okruh nástrojů využitelných v oblasti řízení úvěrového rizika. Předpoklad pozitivního působení na snižování podílu rizikových pohledávek v bankovním sektoru České republiky a zkušenosti z dlouhodobého provozování úvěrových registrů v zahraničí, zejména v EU, byly základním důvodem pro realizaci projektů CRÚ.¹²

Garantem projektu CRÚ je Česká národní banka. Mimo Centrálního registru úvěrů se můžeme ještě setkat s jinými registry.

1.2.2.2 Bankovní registr klientských informací

V České republice v posledních letech vzniklo několik dalších registrů na komerčním základě, které jsou zaměřeny na jiné subjekty nebo produkty než CRÚ. Jedná se o Bankovní registr klientských informací provozovaný společností CBCB (Czech Banking

---

¹¹ REVENDA, Z.; MANDEL, M.; KODERA, J.; MUSÍLEK, P.; DVOŘÁK, P.; BRADA, J. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 1999. str.123

¹² MEJSTRÍK, M.; PEČENÁ, M.; TEPLÝ, P. *Základní principy bankovníctví*. Praha: Karolinum, 2008. str.280

Credit Bureau a.s.), který se zaměřuje na fyzické osoby-podnikatele a nepodnikatele. Na rozdíl od CRÚ se nejedná o registr úplný, jsou v něm obsažena data pouze 18 zúčastněných bank, kterým je umožněn pohled na současný stav zadlužení klienta a zpětně na historické hodnoty za poslední čtyři roky.¹³

Registr obsahuje jak pozitivní tak i negativní informace, tzn. údaje o podaných či odvolaných žádostech o úvěr, uskutečněných úvěrových obchodech, o výši úvěrových obchodů a výši splátek aj.

1.2.2.3 Nebankovní registr klientských informací

Nebankovní registr klientských informací je obdobou Bankovního registru klientských informací s tím rozdílem, že jeho přispěvateli nejsou banky, ale různé finanční nebankovní instituce - především se jedná o leasingové společnosti nebo společnosti splátkového prodeje. Kromě těchto institucí mají právo do něj nahlížet i třetí osoby, např. banky.¹⁴

1.2.2.4 Registr SOLUS

Jedná se o tzv. „negativní registr“, a to z toho důvodu, že jsou zde zaznamenávány údaje o dlužnících, kteří své závazky neplní řádně a včas. Jedná se o dlužníky jak fyzické osoby (i OSVČ), tak právnické osoby. Uživateli tohoto registru jsou předně bankovní a leasingové společnosti, ale v posledních letech přibývají i společnosti mimo finanční sféru (např. mobilní operátoři). Záznamy o klientovi se v registru objeví až v případě, že dojde z jeho strany k závažnému porušení smluvních podmínek.¹⁴

1.3 Způsoby úročení, splácení a zajištění úvěrů

1.3.1 Způsoby úročení úvěrů

Úroková sazba z úvěrů může být stanovena v úvěrové smlouvě následujícími způsoby:

- fixní (pevná) úroková sazba je stanovena fixně na celou dobu splatnosti úvěru;

---

¹³ MEJSTRÍK, M.; PEČENÁ, M.; TEPLÝ, P. *Základní principy bankovníctví*. Praha: Karolinum, 2008. str.280

¹⁴ Finance.cz [online]. Citováno 8.2.2009. Přístupné z <<http://www.finance.cz/zpravy/finance/210471-k-cemu-slouzi-uverove-registry/>>

- pohyblivá úroková sazba se mění během splatnosti úvěru. Způsob změn úrokových sazeb může být koncipován následujícími způsoby:
  - o bezprostřední vazba na určitou úrokovou sazbu tak, že ke změnám úrokové sazby z úvěru dochází současně se změnou sazby, na kterou je vázána. Znamená to, že při sjednání úvěrové smlouvy nejsou předem dány termíny přizpůsobování úrokové sazby u úvěru, ale vyplývají ze změn v základě ležící sazby. Úrokovými sazbami, na které je úročení úvěru vázáno, bývá nejčastěji základní sazba banky, kterou tato banka sama vyhlašuje. Takto koncipovaná úroková sazba bývá někdy označována jako floating rate;
  - o vazba na vybranou tržní úrokovou sazbu s předem pevně danými termíny přizpůsobování. Úroková sazba z úvěru se mění v pravidelných intervalech a přizpůsobuje se výši referenční sazby platné na počátku sjednaného intervalu. Referenčními sazbami jsou obvykle tržní úrokové sazby typu (LIBOR, PIBOR, FIBOR, PRIBOR atd.). Takto koncipovaná úroková sazba se označuje jako variable rate;
  - o za pohyblivý způsob úročení lze označit i způsob, kdy banka sice dohodne pevnou úrokovou sazbu, nicméně si vyhradí právo její úpravy (oběma směry) během doby splatnosti, pokud dojde k výraznějším změnám v tržních úrokových sazbách.¹⁵

1.3.2 Způsoby splácení úvěrů

Způsob splácení úvěru je sjednán ve smlouvě. V úvahu přichází některá z následujících variant:

- úvěr splácený najednou v době splatnosti se poskytuje na předem pevně sjednanou dobu splatnosti a po ní je splacen najednou. Úroky jsou však splatné na konci sjednaných period (zpravidla 3, 6, 12 měsíců);
- úvěr splatný najednou po uplynutí výpovědní lhůty je poskytován na předem neurčitou dobu. Současně je dohodnuta výpovědní lhůta pro jeho vypovězení. Úroky jsou splatné obdobně jako v předchozím případě;

---

¹⁵ REVENDA, Z.; MANDEL, M.; KODERA, J.; MUSÍLEK, P.; DVOŘÁK, P.; BRADA, J. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 1999. str.127

- úvěr splacený v pravidelných splátkách je umořován v pravidelných (měsíčních, čtvrtročních, půlročních nebo ročních) splátkách. Přitom je předem sjednaná pevná částka (absolutně nebo procentem z původní výše úvěru) jako výše ročního úmoru (část, kterou splácí jistina úvěru). Zároveň se splátkami úvěru jsou splatné i úroky;
- u úvěru spláceného pravidelnými anuitami probíhá splácení v pravidelných splátkách – anuitách, které jsou po celou dobu splácení ve stejné výši, mění se pouze jejich struktura z hlediska podílu úmoru a úroku. Formálně správně by se anuita měla vztahovat k ročnímu období, často se však můžeme setkat s tím, že se hovoří o měsíčních či půlročních anuitách, pokud je jejich výše konstantní.¹⁶

1.3.3 Zajištění úvěrů

Pojmem zajištění úvěrů v širším slova smyslu rozumíme veškerá opatření prováděná bankou s cílem zajistit řádné splácení úvěru, včetně úroků.

K nejdůležitějším nástrojům využívaným k zajištění úvěrů před jejich poskytnutím a během trvání úvěrového vztahu patří:

- prověrka úvěrové způsobilosti (bonity) klienta;
- limitování výše úvěrů pro jednotlivé klienty;
- diverzifikace rizika prostřednictvím konsorciálních úvěrů;
- kontrola úvěrového subjektu a objektu.

I přes tato opatření se banka nevyhne poskytnutí špatných úvěrů. Pro tyto případy využívá řady zajišťovacích instrumentů (úvěrové zajištění v užším slova smyslu), které dávají bance možnost v případě, kdy klient nemůže nebo nechce splnit své závazky vůči bance, uspokojit své pohledávky mobilizací sjednaných záruk.

Mezi tyto zajišťovací instrumenty patří:

- ručení,

---

¹⁶ REVENDA, Z.; MANDEL, M.; KODERA, J.; MUSÍLEK, P.; DVOŘÁK, P.; BRADA, J. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 1999. str.128

- depotní směnka – (finanční směnka, kterou zpravidla jako bianko směnku vystavuje příjemce úvěru ve prospěch banky a deponuje ji u ní jako zajištění přijatého úvěru)
- zástavní právo,
- postoupení pohledávek.¹⁷

V případě poměru mezi hodnotou zajišťovacího instrumentu a výší úvěru, lze stěží považovat za obezřetné poskytnutí úvěru ve výši 100% hodnoty nabízeného zajištění, bez ohledu na to, o jaký zajišťovací instrument jde. V takovém případě totiž neexistuje žádná bezpečnostní marže pro případ, kdy dojde k omylu při ocenění nebo ke snížení hodnoty zajišťovacího instrumentu.

Věřitel, který poskytne úvěr zajištěný přijatelným zajišťovacím instrumentem, musí mít jistotu, že tento instrument bude realizován za cenu, která postačí nejen k úhradě nesplacené pohledávky v případě, že dlužník nebude schopen řádného plnění, ale i k zaplacení naběhlého úroku.¹⁸

---

¹⁷ REVENDA, Z.; MANDEL, M.; KODERA, J.; MUSÍLEK, P.; DVOŘÁK, P.; BRADA, J. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 1999. str.128-130

¹⁸ PRICE WATERHOUSE COOPERS, *Zásady řízení úvěrů*. Praha: Management Press, 1999. str.25

2 Institucionální rámec

2.1 Zákon č. 321/2001 Sb.¹⁹

V současné době upravuje oblast poskytování úvěrů hlavně zákon č.321/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru (a zároveň mění zákon č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci, ve znění pozdějších předpisů.).

Zákon se nedotýká veškerých smluv o úvěrech, ale pouze těch, které jsou spojeny se spotřebitelskými úvěry:

- jejichž splatnost je delší jak tři měsíce;
- jsou v hodnotě mezi 5 000,-Kč až 800 000,-Kč;
- je s nimi spojen úrok;
- nejsou určeny na opravu, výstavbu či údržbu nemovitosti;
- u kterých po uplynutí určité doby vzniká vlastnické právo.

Důležitým bodem zákona je paragraf číslo 3, který říká: „Jestliže je nabízen spotřebitelský úvěr nebo zprostředkování smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, reklamou nebo nabídkou zboží nebo služby obsahující úrokovou sazbu nebo jakékoli údaje týkající se nákladů na úvěr, musí být jejich součástí roční procentní sazba nákladů na spotřebitelský úvěr nebo příklad jejího výpočtu.“

Článek demonstruje povinnost uvádět výši roční procentní sazby nákladů. Považuji ho za velký krok vpřed a další plus pro spotřebitele, neboť budou mít snazší posoudit výhodnost či naopak nevýhodnost jednotlivých úvěrů.

Ani po seznámení se s tímto zákonem, si nejsem jistá, že veškeré televizní reklamy či inzeráty v novinách tuto podmínku splňují a vždy RPSN uvádějí. Navíc se dosti často setkáváme s typickým znakem reklam na úvěr či půjčku, kde roční procentní sazbu nákladů najdeme uvedenou téměř neviditelným písmem někde v rohu. Dalším z možných používaných kroků, jak do jisté míry obejít zákon, je uvedení úplně nejnižší možné hodnoty RPSN, kterou lze u dané společnosti získat. Tím společnosti splní svou povinnost,

---

¹⁹ Ministerstvo průmyslu a obchodu [online]. Citováno 13.2.2009. Přístupné z <<http://www.mpo.cz/dokument23234.html>>

vyplývající ze zákona a na základě neurčitého údaje „RPSN od...“ se potenciální klient stejně přesnou hodnotu nedozví.

Zákon dále vyžaduje, aby uzavřená smlouva obsahovala:

- počet a výši splátek;
- maximální výši úvěru;
- stanovenou roční procentní sazbu nákladů;
- podmínky, za kterých smí věřitel RPSN změnit, tak aby to nezáleželo pouze na jeho vlastní vůli;
- podmínky, za kterých lze předčasně ukončit smluvní vztah;
- ustanovení o právu na splacení spotřebitelského úvěru před stanovenou lhůtou;
- a další.

Za důležitý považuji také paragraf 6, který stanovuje následky v případě nesplnění výše zmíněných náležitostí smlouvy.

„Nesplňuje-li smlouva o poskytnutí spotřebitelského úvěru náležitosti uvedené v § 4, pokládá se spotřebitelský úvěr za úvěr úročený ve výši diskontní sazby platné v době uzavření smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, uveřejněné pro příslušné období Českou národní bankou; ujednání o jiných platbách na spotřebitelský úvěr se stávají neplatnými, to vše s účinností ode dne, kdy spotřebitel tuto skutečnost uplatní u věřitele.“

Podle mého názoru, je tento článek vysoce přínosný pro spotřebitele. Zajišťuje jim ochranu před smlouvami společností, které by z důvodu nekalého jednání chtěly utajit podstatné informace. Úvěr, který bude úročený diskontní sazbou dle ČNB pak bude dostatečný trest pro věřitele, který nedodržel zákon.

Za dodržení zákona o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru zodpovídá Česká obchodní inspekce, která v důsledku může uložit pokutu až do výše jednoho milionu Kč (za opakované porušení povinností v průběhu jednoho roku ode dne poslední kontroly lze uložit pokutu až do výše 2 mil. Kč).

2.1.1 Výpočet RPSN

Součástí zákona je příloha, která poukazuje na správný výpočet roční procentní sazby nákladů na spotřebitelský úvěr.

Pro pochopení a demonstraci postupu jsem si vybrala jeden ze tří příkladů, které jsou uvedeny na internetových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu. Předpokládám, že pro nastínění postačí nejjednodušší z nich, a proto zbylé dva budou k dispozici pouze na konci diplomové práce v příloze.

Příklad 2-1: Výpočet RPSN

Zapůjčená částka 10 000 Kč dne 1. ledna 1994. Je splacena jedinou splátkou ve výši 12 000 Kč uhrazenou dne 1. července 1995, tj. 1,5 roku neboli 546 dnů ode dne půjčky.

Rovnice bude mít tvar

$$10000 = \frac{12000}{(1+i)^{\frac{546}{365}}} \quad \text{čili} \quad (1+i)^{\frac{546}{365}} = 1,2$$

zlogaritmováním rovnice dostaneme

$$\frac{546}{365} \cdot \log(1+i) = \log 1,2$$

$$\log(1+i) = \frac{365}{546} \cdot \log 1,2$$

$$(1+i) = 1,1296204$$

$$i = 0,1296204$$

Hodnota se pak zaokrouhlí na 12,96 %. Skutečná výše roční procentní sazby nákladů na spotřebitelský úvěr tudíž činí necelých 13 %.

Zdroj: <http://www.mpo.cz/dokument23234.html>

2.1.2 Kontrola dodržování zákona č. 321/2001 Sb.

V třetím čtvrtletí roku 2008 proběhla kontrolní akce, které se zúčastnily všechny inspektoráty České obchodní inspekce. Předmětem kontroly byla reklama či nabídka

spotřebitelského úvěru a šetření bylo zaměřeno na všechny poskytovatele a zprostředkovatele bez rozdílu, tj. jak z řad bankovního, tak nebankovního sektoru.

V rámci této kontrolní akce bylo prověřeno celkem 178 reklam (či nabídek). Z toho bylo 141 reklam vyhodnoceno jako reklamy, které nejsou v rozporu se zákonem. V případě 37 reklam (tj. 20,7 %) bylo zjištěno porušení ust. § 3 zák. č. 321/2001 Sb. Vzhledem k tomu, že tyto reklamy obsahovaly úrokovou sazbu nebo jiné údaje týkající se nákladů na úvěr, musela být nedílnou součástí těchto reklam rovněž RPSN nebo příklad jejího výpočtu, což nebyla.

Každá pátá prověřená reklama či nabídka byla v rozporu se zákonem, ale oproti výsledku obdobné kontroly z II.čtvrtletí roku 2008 byl výsledek výrazně lepší.

V prvním pololetí roku 2008 bylo totiž prověřeno celkem 133 smluv sjednávajících spotřebitelský úvěr, jednalo se o smlouvy 14 poskytovatelů spotřebitelského úvěru z řad nebankovního sektoru. Z toho bylo v případě 72 smluv shledáno porušení zákona č. 321/2001 Sb. tím, že tyto smlouvy neobsahovaly veškeré zákonem stanovené náležitosti. Porušení tedy bylo zjištěno u 54,1 % kontrolovaných smluv.²⁰

Tabulka 2-1: Četnost porušení jednotlivých ustanovení zákona

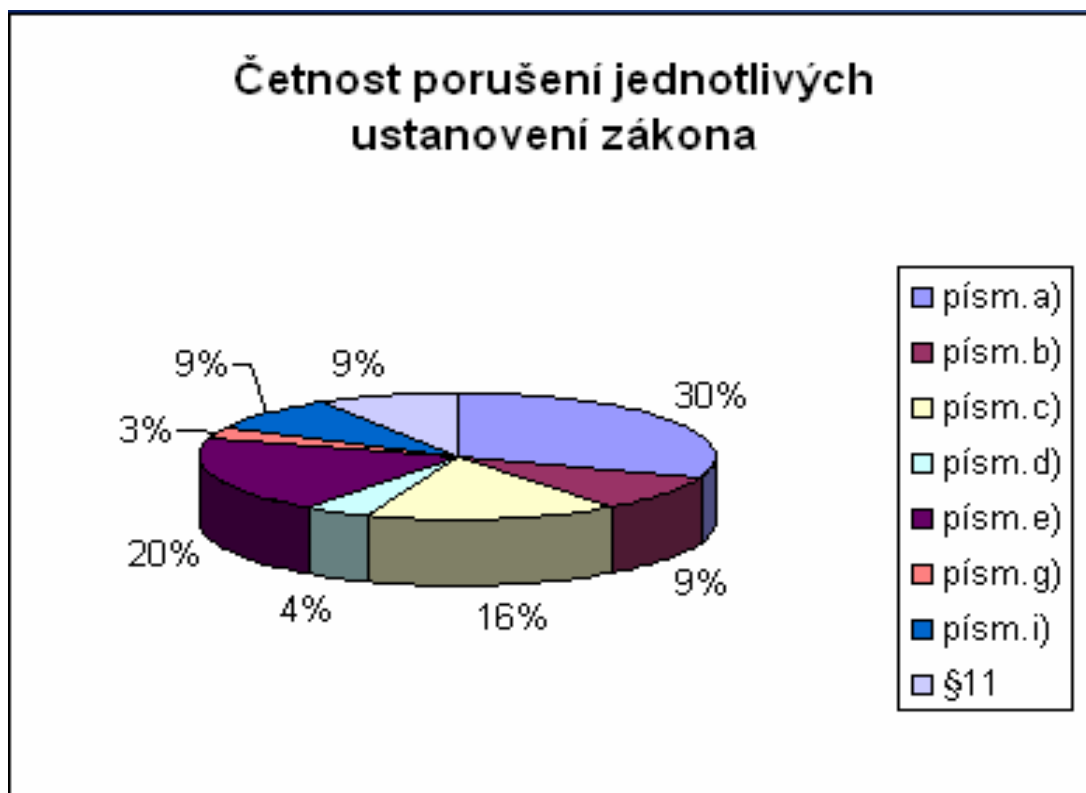
Ustanovení zákona:	§ 4 odst. 2							§ 11
	písm. a)	písm. b)	písm. c)	písm. d)	písm. e)	písm. g)	písm. i)	
Počet smluv se zjištěním:	52	16	27	7	34	5	15	15

Zdroj: <http://www.coi.cz/cs/tiskovy-servis/vysledky-kontrol/>

Mezi hlavní prohřešky poskytovatelů spotřebitelského úvěru patřilo neuvedení nebo nesprávné uvedení roční procentní sazby nákladů - písm.a). Druhým důvodem nesprávnosti smluv byl chybějící závazek věřitele informovat dlužníka o veškerých změnách RPSN – písm.e). A třetí hlavní chybou smluv bylo neuvedení informací o splátkách či maximální výši úvěru – písm. c).

Na následující straně je k dispozici grafické znázornění tabulky 2-1.

²⁰ Česká obchodní inspekce [online]. Citováno 1.2.2009. Přístupné z <<http://www.coi.cz/cs/tiskovy-servis/vysledky-kontrol/>>

Graf 2-1: Četnost porušení jednotlivých ustanovení zákona

Zdroj: vlastní

3 Struktura úvěrových produktů a půjček

Poskytování úvěrů patří mezi nejdůležitější obchody komerčních bank. Banky poskytují celou řadu různých úvěrů, a proto provést v obecné rovině jejich systematizaci není jednoduchou záležitostí. Složitost systematizace vyplývá z toho, že existuje řada relevantních hledisek, podle kterých lze tyto produkty třídit:

1. příjemce úvěru
  - stát, municipality a veřejnoprávní subjekty;
  - podnikatelské subjekty;
  - fyzické osoby;
2. forma poskytnutí úvěru
  - peněžní úvěry znamenají skutečné poskytnutí likvidních peněz, ať již v hotovostní, tak obvykle v bezhotovostní podobě;
  - závazkové úvěry a záruky naopak neznamenaají pro klienta bezprostřední získání likvidních prostředků. Banka se pouze v určité formě zaručuje za svého klienta a zavazuje se splnit jeho závazek, pokud tak klient neučiní sám;
3. doba splatnosti úvěru – úvěry se člení podle původní doby splatnosti, to znamená splatnosti, která byla dohodnuta při poskytnutí úvěru:
  - krátkodobé se splatností do jednoho roku;
  - střednědobé se splatností od jednoho do pěti let;
  - dlouhodobé se splatností delší než pět let;
4. účel použití – úvěry mohou být poskytovány jako
  - neúčelové, u nichž není vymezen účel použití a příjemce úvěru je může použít dle vlastního uvážení;
  - účelové, které příjemce úvěru může použít pouze na ve smlouvě vymezený účel, v opačném případě by se jednalo o porušení smlouvy;
5. měna (tuzemská či zahraniční)
6. způsob zajištění
  - nezajištěné úvěry;

- zajištěné.²¹

3.1 Finančně úvěrové produkty

Poskytování úvěrů a další formy financování patří mezi nejdůležitější obchody komerčních bank. Banky poskytují celou řadu různých úvěrů, které se vzájemně odlišují výše zmíněnými charakteristikami.

Bankovní produkty, jejichž prostřednictvím banky kryjí finanční potřeby svých klientů, můžeme rozdělit do tří základních skupin:

- peněžní úvěry znamenají skutečné poskytnutí likvidních peněz někdy v hotovostní, obvykle však v bezhotovostní podobě. Klient musí v dohodnuté lhůtě splatit přijatý úvěr, včetně úroků. Tyto úvěry se z hlediska banky přímo odrážejí v její bilanci, a tedy i přímo ovlivňují její likviditu. Za hlavní druhy peněžních úvěrů lze považovat úvěry kontokorentní, eskontní, hypoteční a spotřební;
- závazkové úvěry a záruky naopak neznamenají pro klienta bezprostřední získání likviditách prostředků. Banka se pouze v určité formě zaručuje za svého klienta a zavazuje se splnit jeho závazek, pokud tak klient neučiní sám. Jde zejména o akceptační úvěr, avalový úvěr a různé druhy bankovních záruk;
- alternativní formy financování lze charakterizovat jako takové produkty, které umožňují klientům získat finanční prostředky za určitých specifických podmínek. K nejvýznamnějším patří faktoring a forfaiting.²²

3.1.1 Kontokorentní úvěr

Kontokorentní úvěr je dnes ve vyspělých ekonomikách nejvýznamnějším krátkodobým bankovním úvěrem. Jde o úvěr poskytovaný na kontokorentním (běžném) účtu tak, že zůstatek účtu může přecházet do debetu. Klient může čerpat úvěr zcela automaticky tím, že může platit ze svého účtu i v případě, kdy na něm nemá dostatečné prostředky.

---

²¹ DVOŘÁK, P. Bankovníctví pro bankéře a klienty. Praha: Linde Praha a.s., 2005. str.512

²² REVENDA, Z.; MANDEL, M.; KODERA, J.; MUSÍLEK, P.; DVOŘÁK, P.; BRADA, J. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 1999. str.131

Z povahy kontokorentního úvěru plyne, že se velmi často mění jeho stav. Maximální výše kontokorentního úvěru je dána dohodnutým úvěrovým rámcem, který určuje maximální přípustný debet. Splatnost je v zásadě krátkodobá. Vyplývá to z účelu použití úvěru i doby, na kterou je smlouva uzavírána (zpravidla 1 rok). Zajištění vyplývá z bonity klienta a výše úvěru. Pokud banka vyžaduje zajištění využívají se prakticky všechny známé formy. Celková cena kontokorentního úvěru se skládá jednak ze samotných úroků a jednak z dalších položek, které souvisejí s vedením kontokorentního účtu (provádění plateb atd.).

Pro klienta je velkou výhodou kontokorentního úvěru, že má možnost čerpat úvěr pohotově podle své momentální potřeby, je však pro něj relativně drahým úvěrem.

Pro banku je výhodou vysoká úroková sazba. Nevýhody plynou z možného rizika nevyužití úvěrových zdrojů v případě nečerpání předpokládané výše úvěru, jsou s ním spojeny i vyšší nároky na řízení likvidity.²³

3.1.2 Eskontní úvěr

Eskontní úvěr je krátkodobý úvěr, který poskytuje banka prostřednictvím odkupu směnky před její splatností, přičemž si sráží úrok za dobu od eskontu (odkupu) do dne splatnosti směnky.

Eskontuje – li banka směnku, stává se jejím majitelem se všemi právy, ale i povinnostmi. Banka poskytuje subjektu, který na ni eskontoval směnku, eskontní úvěr, jehož výše je určena směnečnou částkou a doba splatnosti splatností směnky. Většinou se jedná o dobu splatnosti do 1 roku, tudíž o krátkodobý úvěr. Úvěr je splacen v den splatnosti směnky směnečníkem.

Základem pro stanovení výše úroku z eskontního úvěru jsou smluvně dohodnuté podmínky mezi klientem a bankou.²⁴

---

²³ REVENDA, Z.; MANDEL, M.; KODERA, J.; MUSÍLEK, P.; DVOŘÁK, P.; BRADA, J. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 1999. str.132

²⁴ REVENDA, Z.; MANDEL, M.; KODERA, J.; MUSÍLEK, P.; DVOŘÁK, P.; BRADA, J. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 1999. str.135

3.1.3 Hypoteční úvěr

Základním charakteristickým rysem hypotečních úvěrů je jejich zajištění zástavním právem na nemovitost, v užším pojetí se k tomu přidává i kritérium účelu použití hypotečních úvěrů, kterým je financování výstavby či pořízení nemovitosti.

Jedná se zpravidla o dlouhodobé úvěry, doba splatnosti se obvykle pohybuje mezi 5-20 roky. Obvykle jsou spláceny pravidelnými konstantními anuitami. Úroková sazba z hypotečních úvěrů je primárně odvozena od ceny zdrojů, které banka používá k jejich refinancování. Úroková sazba může být stanovena jako pevná sazba po celou dobu splatnosti nebo pohyblivá sazba v závislosti na vývoji tržních úrokových sazeb. Často se používá i kombinace obou způsobů, to znamená pevná sazba pro několik počátečních let a sazba pohyblivá pro zbylou dobu do splatnosti úvěru.²⁵

3.1.4 Spotřební úvěry

Pod spotřební úvěry lze zahrnout veškeré úvěry poskytované soukromým osobám a domácnostem, které slouží k financování nákupu spotřebních předmětů, pořízení nebo stavbě bytů a rodinných domků, popř. ke krytí jejich spotřebních výdajů.

Od komerčních úvěrů se zásadním způsobem liší z hlediska svého užití, neboť spotřební úvěry slouží ke krytí spotřebních výdajů, a tudíž úvěrovaný objekt přímo neprodukuje zdroje ke splácení úvěru. Primárním zdrojem ke splácení úvěrů je běžný příjem klienta.

3.1.4.1 Druhy spotřebních úvěrů

- revolvingové spotřební úvěry

Patří sem veškeré spotřební úvěry, které jsou poskytovány formou úvěrového rámce na běžném účtu klienta. Klient může do tohoto rámce čerpat úvěr zcela automaticky a úrok samozřejmě platí pouze za skutečně čerpaný úvěr.

- splátkové úvěry

Jsou charakteristické pravidelným (zpravidla měsíčním) splácením úvěru včetně úroků. Splátkové úvěry mají obvykle účelový charakter a slouží k financování nákupu zboží dlouhodobé spotřeby. Může být poskytován jako přímý nebo nepřímý úvěr.

---

²⁵ REVENDA, Z.; MANDEL, M.; KODERA, J.; MUSÍLEK, P.; DVOŘÁK, P.; BRADA, J. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 1999. str.135

Přímý splátkový úvěr je sjednán přímo mezi bankou a klientem. U nepřímého úvěru vstupuje mezi klienta a banku obchodník, který prodává zboží klientovi a současně zprostředkovává i poskytnutí úvěru.

- hypoteční úvěry

Jsou to dlouhodobé účelové úvěry sloužící k financování koupě či vybudování bytu nebo rodinného domku.

- jiné druhy spotřebních úvěrů

Sem patří především úvěry označované jako nesplátkové. Jejich charakteristickým rysem je to, že nejsou spláceny v pravidelných splátkách, nýbrž zpravidla v celé částce. Jsou využívány jako překlenovací úvěry.²⁶

3.1.5 Akceptační úvěr

Při poskytnutí akceptačního úvěru akceptuje banka od svého klienta (příjemce akceptačního úvěru) nebo jím pověřené osoby na ni vystavenou cizí směnku s podmínkou, že klient musí složit prostředky k pokrytí závazku u banky ještě před splatností směnky. V důsledku akceptu se banka stává hlavním směnečným dlužníkem a je tedy (bez ohledu na to, zda jí klient složí či nesloží prostředky k pokrytí závazku) povinna v den dospělosti směnku proplatit.

Má zpravidla krátkodobý charakter, jde o přesně termínovaný úvěr daný splatností směnky znějící na pevnou částku danou směnečnou sumou.

Z hlediska prodávajícího spočívají příčiny využití akceptačního úvěru zejména v tom, že si tímto způsobem zajišťuje řádné a včasné zaplacení směnky, kterou mu zaplatil kupující. Směnky akceptovaná solidní bankou je mnohem jistější než směnka akceptovaná pouze přímo kupujícím, jehož bonita je mnohdy obtížně zjiřitelná. Proto se akceptační úvěr často využívá v zahraničním obchodu.²⁶

3.1.6 Avalový (ručitelský) úvěr

Mohou se vyskytovat v zásadě ve dvou variantách:

---

²⁶ REVENDA, Z.; MANDEL, M.; KODERA, J.; MUSÍLEK, P.; DVOŘÁK, P.; BRADA, J. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 1999. str.138

- směnečný aval poskytuje banka tím, že se směnečnou doložkou zaručuje za některého ze směnečných dlužníků, a ručí potom shodně jako tato osoba. Se směnečnými avaly se část setkáme při forfaitingu
- avalový úvěr ve formě ručení spočívá v tom, že banka se jako ručitel zavazuje uhradit určitý závazek za svého klienta, pokud tak neučiní on sám. Pro ručení je typická akcesorita, to znamená, těsná vazba záručního závazku banky na hlavní závazek klienta. Za avalový úvěr účtuje banka příjemci úvěru avalovou provizi. Je stanovena jako procentní sazba z částky, za kterou se banka zaručuje.²⁷

3.2 Hlavní typy půjček

V současné době lze na českém trhu nalézt hlavně tyto typy půjček:

- bankovní půjčky;
- půjčky on-line;
- nebankovní půjčky;
- půjčky bez potvrzení o příjmu;
- půjčky na směnku.²⁸

3.2.1 Bankovní půjčky

Tyto půjčky si lze vyjednat na pobočkách banky. Je pro ně charakteristické, že mají nejnižší míru rizika a také nízkou úrokovou sazbu. Banka ale bude před poskytnutím půjčky požadovat doklad o výši příjmu, u vyšších částek případně ručitele nebo nějakou nemovitost k zástavě.

3.2.2 Půjčky on-line

V současné době se začínají rozšiřovat i půjčky on-line poskytnuté přes Internet, které nabízí bankovní i nebankovní subjekty.

---

²⁷ REVENDA, Z.; MANDEL, M.; KODERA, J.; MUSÍLEK, P.; DVOŘÁK, P.; BRADA, J. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 1999. str.141

²⁸ Finanční-produkty.cz [online]. Citováno 18.1.2009. Přístupné z <<http://www.financi-produkty.cz/pujcky/>>

3.2.3 Půjčky do 24 hodin

Tyto půjčky jsou opět nabízeny, jak bankovními institucemi tak nebankovními společnostmi. Výhodou je velmi rychlé vyřízení a nevýhodou je vyšší úroková míra.

3.2.4 Nebankovní půjčky

Nebankovní půjčky nabízí soukromý sektor. Výhodou této půjčky bývá mnohem snazší její získání oproti půjčce u banky, ale opět je s ní spojena vyšší RPSN.

3.2.5 Půjčky bez potvrzení o příjmu

Půjčky bez potvrzení příjmu nabízí hlavně nebankovní subjekty. Jsou charakteristické vyšší úrokovou mírou a jsou poskytovány především nezaměstnaným nebo ženám na mateřské dovolené. U tohoto typu půjčky se velmi často ručí nemovitostí, movitými věcmi nebo směnkou.

3.2.6 Půjčky na směnku

Půjčky na směnku jsou uplatňovány v případech, kdy má zákazník záznam v bankovním registru a tudíž běžné typy půjček jsou pro něj nedostupné. V tomto případě získáte peníze rychle a hotově. Ručeno je směnkou, míra rizika je ze všech půjček nejvyšší a stejně tak i úroková míra.

4 Bankovní reprezentanti a jejich obchodní podmínky

4.1 Komerční banka

4.1.1 Podmínky

- Dva doklady totožnosti,
- podklady prokazující příjem (potvrzení o výši příjmu nebo daňové přiznání za poslední zdaňovací období včetně dokladu o zaplacení daně).

4.1.2 Produkty a jejich splácení

- Úvěry pro občany (Úvěry na nemovitosti občanům, Doplnkový úvěr k hypotečnímu úvěru, Předhypoteční úvěr) se vyznačují pevně stanovenou úrokovou sazbou po celou dobu trvání úvěrového obchodu.
- Hypoteční úvěry jsou určeny pro fyzické osoby občany, podnikatelské subjekty a obce. Úroková sazba je stanovena jako pevná po dobu platnosti úrokových podmínek dle smlouvy o hypotečním úvěru.
  - o Hypoteční úvěry pro občany

1. Hypoteční úvěr Klasik (max. 85%)

Tabulka 4-1: Minimální výše úrokové sazby podle doby její fixace - úvěr Klasik

1 rok	2 roky	3 roky	4 roky	5 let	6 let	7 let	8 let	9 let	10 let	15 let
5,19	4,99	4,99	4,99	4,99	4,99	4,99	4,99	4,99	4,99	4,99

Zdroj: sazebník Komerční banky

2. Hypoteční úvěr Plus (max. 100%)

Tabulka 4-2: Minimální výše úrokové sazby podle doby její fixace – úvěr Plus

1 rok	2 roky	3 roky	4 roky	5 let	6 let	7 let	8 let	9 let	10 let	15 let
6,19	5,99	5,99	5,99	5,99	5,99	5,99	5,99	5,99	5,99	5,99

Zdroj: sazebník Komerční banky

3. Osobní úvěr

Jedná se o hotovostní nebo bezhotovostní úvěr v rozmezí od 30 000 do 500 000 Kč. Maximální splatnost je 6 let. Splácí se vždy z běžného účtu u KB. Jestliže výše úvěru nepřekročí 250 000 Kč, nemusí banka vyžadovat žádné zajištění.²⁹

4. Úvěr Garant

Jde o hotovostní úvěr od 200 000 do 1 000 000 Kč, přičemž peníze se převádějí přímo na běžný účet klienta. Maximální doba splatnosti je 10 let a splácení probíhá výhradně z běžného účtu u KB. Úvěr je vždy zajištěn nemovitostí, sloužící k nepodnikatelským účelům, a jeho výše může dosáhnout až 70 % obvyklé ceny této nemovitosti.²⁹

- Půjčky

5. Perfektní půjčka

Jedná se o hotovostní půjčku v rozmezí od 30 000,-Kč do 250 000,- Kč, jejíž maximální splatnost je 6 let. Půjčka slibuje rychlé 24.hodinové vyřízení, bez poplatků s možností jejího dřívějšího splacení bez jakýchkoli sankcí. Banka vyžaduje, kromě průkazů totožnosti, doložení výše příjmů a sama rozhoduje, zda u zájemců o tento produkt bude vyžadovat zajištění.

Perfektní půjčka – orientační příklady splátek:		
Půjčená částka	Měsíční splátka po dobu 3 let (35 splátek)	Měsíční splátka po dobu 6 let (71 splátek)
30 000 Kč	1 107 Kč	639 Kč
50 000 Kč	1 845 Kč	1 064 Kč
100 000 Kč	3 689 Kč	2 128 Kč

Výpočet je pouze orientační. RPSN od 15,97 % p. a.]

Obrázek 4-1: Perfektní půjčka - orientační příklady splátek

Zdroj: sazebník Komerční banky

6. Modrá půjčka

²⁹ Komerční banka [online]. Citováno 11.1.2009. Přístupné z <http://www.kb.cz/cs/seg/seg1/products/personal_loan.shtml>

Modrá půjčka obnáší stejné podmínky jako perfektní půjčka, její maximální splatnost je ale 7 let.

4.1.3 Sazebník

Níže uvedené úroky z prodlení a smluvní pokuty z částek po splatnosti se týkají všech typů úvěrů, včetně kontokorentního.

- úrok z prodlení 25,00
- smluvní pokuta z částek po splatnosti 25,00

Uvedené sazby úroků z prodlení a smluvních pokut z částek po splatnosti se po dobu určenou bankou vztahují i na případy, kdy banka dle smlouvy o úvěru jednostranně snížila úrokové sazby. Veškeré úrokové sazby jsou uvedeny v ročním procentním vyjádření (% p.a.).

4.2 Československá obchodní banka, a. s.

4.2.1 Podmínky

- Věk 18 až 67 let,
- zřízené ČSOB Konto nebo ČSOB Aktivní konto,
- doložení příjmů,
- předložení dvou dokladů totožnosti.

4.2.2 Produkty a jejich splácení

1. Půjčka na lepší bydlení

Jedná se o účelovou půjčku s pravidelnými měsíčními splátkami, dobou splatnosti 1 rok až 10 let a minimální výší 100 000,-Kč. Mezi její výhody patří:

- garantovaná úroková sazba 7,7 % ročně, (RPSN 8,22-10,13 %)
- možnost rozložení splátek až na 10 let,
- až 600 000 Kč bez ručitele,
- možnost neúčelově čerpat 20 % z výše poskytnuté půjčky (maximálně 25 000 Kč),
- možnost zpětně proplatit až 50 % z výše poskytnuté půjčky.

Zjistěte si výši splátky své Půjčky na lepší bydlení				
Splatnost (roky)	3	5	7	10
Půjčka (Kč)	Výše splátky (Kč)			
100 000	3 120	2 014	1 544	1 198
150 000	4 680	3 020	2 316	1 797
200 000	6 240	4 027	3 088	2 395
300 000	9 360	6 040	4 632	3 593
400 000	12 480	8 054	6 175	4 790
500 000	15 600	10 067	7 719	5 988
600 000	18 719	12 080	9 263	7 185

Obrázek 4-2: Půjčka na lepší bydlení a její splátky

Zdroj: <http://www.csob.cz>

2. Půjčka na cokoliv

Bezúčelová půjčka s dobou splatnosti na 1 rok až 7 let, jejíž minimální hodnota je 20 000,-Kč. Mezi její výhody spadá:

- garantovaná úroková sazba od 10,9 % ročně, (RPSN 12,17 - 16,03 %),
- možnost rozložení splátek až na 7 let,
- bez doložení využití peněz.

Zjistěte si výši splátky své Půjčky na cokoliv				
Splatnost (roky)	1	3	5	7
Půjčka (Kč)	Výše splátky (Kč)			
50 000	4 417	1 635	1 085	854
70 000	6 184	2 289	1 519	1 195
100 000	8 834	3 270	2 170	1 707
150 000	13 251	4 904	3 254	2 561
200 000	17 667	6 539	4 339	3 414
300 000	26 501	9 808	6 508	5 121

Obrázek 4-3: ČSOB a Půjčka na cokoliv

Zdroj: <http://www.csob.cz>

4.2.3 Sazebník

- upomínka k uhrazení dlužné částky 300,-
- výzva k uhrazení dlužné částky 500,-
- úrok z prodlení úhrady splátky jistiny úvěru 15 % p.a.
- úrok z prodlení úhrady úroků, poplatků, smluvních pokut a odměn ve výši úrokové sazby sjednané ve smlouvě o poskytnutí úvěru navýšené až o 15 % p.a.

4.3 GE Money Bank

4.3.1 Podmínky

- Věk nad 18 let,
- trvalé bydliště a kontaktní adresa v ČR,
- trvalý zdroj příjmů, zpravidla doložený potvrzením o výši příjmu,
- jedna pevná telefonní linka (do zaměstnání) + další kontaktní telefon (pevná linka nebo mobilní telefon na zákazníka),
- běžný účet vedený u GE Money Bank.³⁰

4.3.2 Produkt

1. Express půjčka

Jedná se o půjčku, v které banka poskytuje zákazníkovi finanční prostředky v rozmezí od 30 000 do 600 000 Kč. Mezi výhody tohoto produktu patří:

- rozhodnutí o schválení či zamítnutí půjčky se sděluje na počkání;
- peníze má dlužník na účtu k dispozici téměř okamžitě po podepsání smlouvy;
- bez ručitele či zástavy;
- pokud má zákazník u GE Money Bank účet, na který si nechává déle než 4 měsíce posílat svou mzdu a má aktivní službu Infolimit, nemusí předkládat potvrzení o příjmu;

---

³⁰ GE Money Bank [online]. Citováno 2.2.2009. Přístupné z <<http://www.gemoney.cz/ge/cz/1/pujcky/expres-pujcka/details>>

- k půjčce je nabízeno pojištění pro případy platební neschopnosti z důvodu vážných životních situací;
- půjčka může být kdykoli předčasně splacena.

Roční úroková sazba je v současné době od 9,9 % a RPSN již od 12,06 %.

4.3.3 Sazebník

- Zaslání upomínky 250,-Kč;
- smluvní pokuta za prodlení se splácením úvěru - 20 % z dlužné splátky (minimálně 100 Kč).

5 Soukromí poskytovatelé půjček a úvěrů

Vedle bankovních půjček nám jsou k dispozici půjčky od nebankovních subjektů. Jsou čím dál častější a to hlavně z důvodu menších kritérií při jejich získání. Nejdůležitějším kritériem při hledání poskytovatele nebankovní půjčky je úroková míra, která udává procentuelní navýšení splácené částky z půjčky a k tomu případné poplatky za zřízení, vedení či poskytnutí půjčky. S poplatky u půjček a výší úroku je spojen pojem RPSN, který musí být součástí nabídky poskytovatele půjčky. Jedná se o procentuelní část z dlužné částky, kterou přeplatíme za rok v souvislosti se splátkami, správou a dalšími výdaji při čerpání půjčky, tedy poplatky s tím spojenými. V mnoha případech poskytovatel půjčky uvádí jenom výši úroku, ale když připočítáme k této úrokové míře i všechny další poplatky můžeme v přepočtu zaplatit větší procentuální část. Díky RPSN se pak dají velmi jednoduše porovnávat různé nabídky půjček a úvěrů.

5.1 Vybrané soukromé společnosti poskytující půjčky a úvěry

5.1.1 Profi Credit Czech a.s.

5.1.1.1 Informace o společnosti

Společnost PROFÍ CREDIT Czech, a.s., byla založena v roce 1994 pod názvem Profireal, a. s. Od počátku se specializovala zejména na obchod s nemovitostmi, ale zároveň se zabývala také odkupem a správou pohledávek. Na přelomu tisíciletí se PROFÍ CREDIT zaměřil výhradně na finanční služby. Od roku 2000 poskytuje finanční půjčky a úvěry nepodnikajícím soukromým osobám. V roce 2003 PROFÍ CREDIT rozšířil svou nabídku o půjčky a úvěry pro podnikatele a firmy. Šíří produktové nabídky tak uspokojí jak privátní klientelu, tak podnikatele (fyzické i právnické osoby).

PROFÍ CREDIT se zaměřuje na klienty, kteří preferují osobní přístup. Proto půjčky a úvěry nabízí prostřednictvím sítě úvěrových poradců, kteří jsou připraveni kdykoliv klienta navštívit. V České republice je zájemcům o půjčku nebo úvěr k dispozici téměř 1 000 úvěrových poradců, kteří se zájemcem o úvěr vyberou nejvhodnější produkt.

V roce 2007 poskytl PROFÍ CREDIT svým klientům 40 000 úvěrů v celkovém objemu 1,97 miliardy Kč, což nám znázorňuje i obrázek č. 9-1 na jedné z následujících stran.

Společnost PROFI CREDIT Czech, a.s. je součástí nadnárodní finanční skupiny Profireal Group, která působí v pěti zemích střední a východní Evropy - České republice, Slovensku, Polsku, Bulharsku a Rumunsku.³¹

Na internetových stránkách této společnosti je možné najít i Etický kodex, který vymezuje základy etického chování a zásady jednání společnosti vůči zaměstnancům, externím spolupracovníkům a vnějšímu prostředí. Představenstvo společnosti v něm mimo jiné ukládá svým zaměstnancům:

- Při jednání s klienty a dlužníky společnosti mají zakázáno chovat se způsobem, který by byl v rozporu s Listinou základních práv a svobod a jinými právními předpisy.
- Uplatňují zdvořilý, korektní a nestranný přístup ke všem klientům společnosti.
- Jednání musí být vedena nestranně bez jakékoli předpojatosti či zvýhodňování plynoucího z osobních motivů pracovníka.
- Poskytují klientům společnosti úplné, pravdivé, nezkreslené a srozumitelné informace související s poskytovanými produkty společnosti.³²

Je chvályhodné, že společnost klade takový důraz na svou pověst a „dobré“ jméno a právě k tomuto účelu má sloužit vytvořený Etický kodex. Na druhou stranu ani Etický kodex nepomůže vzhledem k události v měsíci únoru, kterou rozšířila veškerá média. Pardubickou společnost Profí Credit Czech navštívila zhruba stovka policistů s úkolem zabavit veškerou dokumentaci týkající se účetnictví. Společnost je podezřelá z daňových úniků v letech 2001 až 2007.

5.1.1.2 Skupiny zákazníků

Profí Credit Czech a.s.se zaměřuje hlavně na lidi, které řadí do těchto skupin:

- zaměstnanci se stálým příjmem ze zaměstnaní;
- důchodci (výsluhová renta, starobní důchod, invalidní důchod);
- osoby pobírající rodičovský příspěvek.

---

³¹ Profí Credit Czech [online]. Citováno 18.2.2009. Přístupné z <www.proficredit.cz>

³² Profí Credit Czech [online]. Citováno 20.2.2009. Přístupné z <www.proficredit.cz>

Objem poskytnutých půjček a úvěrů (v tis. CZK)

		2007	2008	% změna
Počet poskytnutých půjček a úvěrů	Private	39 589	37 759	95%
	Business	323	416	129%
	Total	39 912	38 175	96%
Výše nominální hodnoty půjček a úvěrů	Private	1 901 831	1 893 536	100%
	Business	63 895	79 128	124%
	Total	1 965 726	1 972 664	100%
Podíl na celkové produkci	Private	96,75%	95,99%	
	Business	3,25%	4,01%	

Obrázek 5-1: Objem poskytnutých půjček a úvěrů společností Profi Credit Czech

Zdroj: <http://www.proficredit.cz/stahuj/eko20084cz.pdf>

5.1.1.3 Podmínky

Na většinu nebankovních půjček jsou lidé nalákáni na základě toho, že je dostanou snáz než, když budou chtít úvěr od banky. U společnosti Profi Credit Czech a.s. tomu přesně tak není. Od svého klienta vyžaduje:

- pravidelný měsíční příjem;
- věk žadatele o úvěr: min. 18 let;
- u úvěru nad 130 000 Kč je vyžadován ručitel;
- bonita ručitele musí být taková, že by mu úvěr byl schválen i v případě, že by byl sám žadatelem;
- doklady jako občanský průkaz a potvrzení o výši příjmu (buď od zaměstnavatele nebo o starobním důchodu, popř. jiném příjmu).³³

Úvěrové podmínky této společnosti jsou typickým důkazem ne příliš vhodných smluvních podmínek. Klient musí přečíst dvě strany psané drobným písmem, kterým s největší pravděpodobností ani moc neporozumí, protože společnost využívá přehnané množství zkratk a neustále se odkazuje na další články a přílohy. Vzhledem k tomu, že pro klienta je nanejvýš důležité, aby věděl co podepisuje a k čemu se zavazuje na své

³³ Profi Credit Czech [online]. Citováno 20.2.2009. Přístupné z <www.proficredit.cz>

následující zadlužené roky, doporučovala bych, aby nejprve tyto podmínky probral s některým z finančních znalců případně právníků.

Při studování těchto úvěrových podmínek (celý správný název zní – Smluvní ujednání smlouvy o revolvingovém úvěru poskytovaném společností Profi Credit Czech, a.s. V01012009) mne zaujal článek týkající se povinnosti dlužníka posílat splátky pod příslušným variabilním symbolem. V případě, že tento symbol nebude uveden, je platba brána jako neuhrazená a to až do doby než bude správně identifikována. Z toho vyplývá, že klient se musí mít na pozoru, aby si sám svou nepozorností, nepřivodil další náklady vyplývající z toho, že než společnost splátku identifikuje a připíše, bude brán, jako že nesplnil svůj závazek a dlužníkovi naskáče úroky z prodlení, případně pokuty.

Další ze zajímavých vyplývajících povinností dlužníka je nutnost informovat společnost o jakýchkoliv změnách na jeho straně a to do deseti pracovních dnů. Veškeré změny v zaměstnání, adresách, telefonech, či jiných osobních údajích, mohou totiž souviset se schopností dlužníka splácet. V případě, že se tak stane, nese plnou zodpovědnost, za nedodržení této povinnosti, dlužník. Společnost se skvěle „obrňuje“ pro případ, že by klient měl nějaké problémy a tímto článkem si zajišťuje neustále aktuální informace o veškerých důležitých změnách na straně klienta.

5.1.1.4 Produkt

Společnost nabízí půjčku online či úvěr ve výši: 6 000 Kč – 166 000 Kč, a až 130 000 Kč bez ručitele.

Přes internet zájemce pouze vyplní požadovanou částku, osobní a kontaktní údaje a počká než se s ním spojí úvěrový poradce.

Aktuální reklama společnosti slibuje získání půjčky (s RPSN 32,92%):

Tabulka 5-1: Půjčka společnosti Profi Credit

Půjčená částka	Zaplacená částka
10 000,- Kč	11 628,- Kč
40 000,- Kč	46 512,- Kč
70 000,- Kč	81 396,- Kč

Zdroj: <http://www.proficredit.cz/>

5.1.1.5 Sankce

Ze smluvních podmínek dále vyplývá, že v případě prodlení úhrady splátky nebo její části o více než:

- patnáct dní po termínu splatnosti je společnost oprávněna požadovat úhradu smluvní pokuty ve výši 8 % z výše dlužné splátky,
- třicet dní po termínu splatnosti je věřitel oprávněn požadovat nad rámec smluvní pokuty, úhradu smluvní pokuty ve výši 13 % z výše dlužné splátky.

Smluvní pokuty jsou splatné do deseti dnů ode dne vystavení penalizační faktury na úhradu smluvní pokuty. Zaplacením této smluvní pokuty samozřejmě společnosti Profí Credit Czech nezaniká nárok na úhradu škody.

Pokud nastane případ, kdy klient neuhradí dvě splátky dle aktuálního splátkového kalendáře řádně a včas, a nebo pokud dlužník je v prodlení s úhradou splátky nebo její části déle než třicet dnů, pak se doposud veškeré nesplacené závazky dlužníka stávají splatnými.

Vedle výše zmíněného článku je v úvěrových podmínkách také článek hodně podobný, který opět řeší klientovu neschopnost zaplatit dvě splátky dle kalendáře řádně a včas, ale navíc se ještě dotýká dlužníků, kteří jsou v prodlení s úhradou splátky déle než třicet dnů. Pro takové případy dlužník s věřitelem ve smlouvě podepisují věřitelovo oprávnění požadovat od dlužníka, nad rámec smluvní pokuty, částku ve výši 50 % z maximální výše úvěru.

Profí Credit Czech jako soukromá společnost má právo utvořit si úvěrové podmínky dle svého uvážení, a člověk by řekl, že se budou snažit o přijatelné prostředí, aby klienty neodradili. Po přečtení jejich smluvních podmínek bych, si ale dovolila tvrdit, že člověk, který podepíše takovouto smlouvu, by se měl víc než snažit platit řádně a včas.

Kromě vysokého RPSN, kterým se tato společnost vyznačuje, nedává klientovi žádný prostor pro sebemenší zaváhání. Jakmile dlužník bude v prodlení, bude mu naúčtována pokuta a v případě dvou neuhrazených částek bude po dlužníkovi nárokována opět nejen nehorázná pokuta, ale také celá půjčená částka. Předpokládám, že za situace, kdy pokuty a úroky neustále naskakují, není, ve většině případů, klient schopen okamžitě splatit vše, co po něm společnost nárokuje, tudíž se přistupuje k exekucím a vymáhání dluhů.

5.1.2 Cetelem a.s.

5.1.2.1 Informace o společnosti

CETELEM Francie, mateřská společnost CETELEM ČR a.s., byla založena roku 1953 ve Francii, kde patří mezi nejvýznamnější finanční instituce poskytující spotřebitelské úvěry. Cetelem za pomoci svých dceřiných společností se postupně rozšířil do 29 zemí světa.

Mezi úvěrové produkty, které společnost nabízí patří:

- spotřebitelské úvěry;
- osobní půjčky na vybavení domácnosti;
- nákup automobilu;
- cestování;
- revolvingové úvěrové karty.

5.1.2.2 Podmínky

- klient musí být fyzická osoba-občan ČR ;
- starší 18 let a v době splatnosti půjčky nepřesáhnout věk 65 let;
- mít bankovní účet u některé z bank v ČR.

Společnost neurčuje minimální příjem pro poskytnutí půjčky, záleží na individuálním posouzení, ale i tak je doporučována minimální výše čistého příjmu 5000 Kč měsíčně.

Kromě výše uvedených podmínek je nutné zajistit následující dokumenty:

- vyplněný a podepsaný osobní dotazník;
- potvrzení o výši příjmu (klienta i partnera ve společné domácnosti);
- kopii výpisu z bankovního účtu za poslední měsíc;
- oboustrannou kopii Vašeho občanského průkazu;
- oboustrannou kopii Vašeho druhého dokladu totožnosti (řidičský průkaz, cestovní pas, zbrojní průkaz apod.);

- popř. další doklady (kupní smlouvy, faktury apod.).³⁴

V úvěrových podmínkách společnost uvádí (stejně jako předešlá společnost Profi Credit Czech) povinnost klienta zasílat splátky na účet společnosti pod příslušným variabilním symbolem a opět si nárokuje, že v případě, že klient nedodrží správně variabilní symbol, nemusí společnost splátku uznat a nebo si smí naučtovat náklady za její identifikaci.

Ve smlouvě také klient podepisuje, že souhlasí s účtováním poplatků za vedení a správu účtu, karty, za vymáhání pohledávky, za výběr hotovosti nebo za použití karty v zahraničí a za neoprávněnou reklamaci transakce, takže si myslím, že klient u této společnost platí asi rozhodně za vše.

5.1.2.3 Produkt

1. Osobní půjčka

Pokud klient zažádá o Osobní půjčku, může obdržet částku v hodnotě 20 000,-Kč až 1 000 000,-Kč a to bez ručitele. U produktu je volitelná doba splácení 6-84 měsíců a smlouva může být uzavřena u klienta doma. Za výhodu se dá určitě považovat i možnost pojistit se v případě pracovní neschopnosti, ale na rozdíl od bank, není toto pojištění nabízeno zdarma, jak je patrné z následujícího obrázku.

Typ pojištění	Měsíční cena
Pojištění pro případ pracovní neschopnosti, plné invalidity a úmrtí	3,34 % z měsíční splátky
Pojištění pro případ pracovní neschopnosti, plné invalidity a úmrtí pro Vás a Vašeho partnera	4,99 % z měsíční splátky
Pojištění pro případ ztráty zaměstnání, pracovní neschopnosti, plné invalidity a úmrtí	6,99 % z měsíční splátky

Obrázek 5-2: Sazebník pojištění

Zdroj: <http://www.cetelem.cz/osobni-pujcka/pojisteni-k-osobni-pujcce.html>

³⁴ Cetelem [online]. Citováno 24.2.2009. Přístupné z <www.cetelem.cz>

5.1.2.4 Sankce

Na rozdíl do nepřehledných a opět malým písmem napsaných všeobecných smluvních podmínek, má společnost Cetelem, a.s., alespoň vcelku jasně vypadající sazebník, obrázek ukazuje část týkající se sankcí.

Sankce	
Smluvní pokuta za spuštění vymáhacího procesu ^{9), 10)}	400 Kč
Smluvní pokuta za 2. a každé další spuštění vymáhacího procesu ^{9), 10)}	800 Kč
Smluvní pokuta za prodlení se splácením úvěru	až 8 % ze splátky
Úrok z prodlení	až 0,08 % z dlužné částky denně

Obrázek 5-3: Sazebník Cetelem, a.s.

Zdroj: www.cetelem.cz

5.1.3 Provident Financial

5.1.3.1 Informace o společnosti

V roce 2007 vznikla společnost nesoucí název International Personal Finance na základě rozdělení britské finanční skupiny Provident Financial plc.

V České republice společnost International Personal Finance obchoduje pod názvem Provident Financial, pod kterým také zahájila svou obchodní činnost již v roce 1997. Působí jako poskytovatel spotřebitelských úvěrů a to na základě živnostenského oprávnění vydaného živnostenským úřadem.³⁵

5.1.3.2 Podmínky

V případě zájmu si může o půjčku Provident v částce 3 000,- až 500 000,-Kč zažádat každý občan ČR starší 18 let. Firma Provident nenahlíží do bankovního registru a při nižší půjčce není potřeba doložení příjmu.

Oproti společnostem Cetelem a Profí Credit Czech má společnost Provident Financial přehlednější smluvní podmínky. V nich se klient, hned na prvním místě, dočte, že RPSN této společnosti je:

- 460,9 % v případě 27 týdnů.

---

³⁵ Provident Financial [online]. Citováno 27.2.2009. Přístupné z <www.provident.cz>

- 294,1 % v případě 40 týdnů.
- 206,8 % v případě 53 týdnů.

Na rozdíl od jiných společností má Provident v smluvních podmínkách důležitý bod, kterým umožňuje klientovi do 14 dnů od podpisu smlouvy, od ní odstoupit. V této skutečnosti spatřuji velkou výhodu na straně klienta, neboť má dostatek času na prostudování veškerých podmínek a celé jeho finanční situace, ale na druhou stranu tento fakt přináší i jisté klady pro věřitele. Myslím si, že společnost se tak lépe může hájit a prezentovat před klienty jako „společnost, která jedná fěr“ a v případě výskytu problémů u dlužníka, je společnost svým způsobem kryta, neboť dlužník měl celé dva týdny na to, aby celou smlouvu zvažil a případně ji ještě zrušil.

Dalším důležitým článkem ve smlouvě je, právo věřitele, v případě, že dlužník nedodrží termín a řádně a včas nezaplatí splátku, nárokovat v následujícím týdenním termínu zaplacení celé půjčené částky včetně úroků i nákladů. V tom je patrný zásadní rozdíl od bankovních půjček. Klient, který se dostane do mimořádné finanční tísně nebude mít na vybranou a v případě, že nezaplatí splátku, může po něm společnost nárokovat celou půjčku. Pokud by k takovéto situaci došlo, ocitá se dlužník ve vážné situaci. Nemyslím si, že člověk který neměl prostředky na týdenní splátku, bude schopen o týden později vrátit veškeré půjčené peníze. Řekla bych, že jedinou jeho možností (pokud nemá zájem se setkat s vymahači) bude opět společnost, která mu půjčí peníze za pravděpodobně ještě nehoráznější úrok (pokud to vůbec jde), aby mohl splatit první půjčku. Dalo by se to nazvat bludným kruhem, člověk se zadlužil, aby se zbavil starého dluhu.

U této společnosti stojí také za povšimnutí fakt, že v dnešní moderní době bankovních převodů, je klient dle smlouvy nucen platit týdenní splátky osobně do rukou zástupce Provident Financialu. Vzhledem k tomu, že tato společnost má nastaveny týdenní namísto měsíčních splátek, je dlužník nucen každý týden přicházet s částí svého dluhu do pobočky této společnosti.

5.1.3.3 Produkt

Sama společnost Provident Financial přiřazuje své půjčce následující vlastnosti:

- Pohodlná půjčka, jejíž princip spočívá v tom, že zájemce o tuto půjčku nemusí nikam chodit, obchodní zástupce společnosti ho navštíví, informuje o podmínkách a popř. sepíše s ním smlouvu.

- Rychlá půjčka představuje časově méně náročné zajištění peněz.
- Férová půjčka by měla představovat jasně dané poplatky.
- Úspěšná půjčka.
- Přátelská půjčka.

Tento produkt je zaměřen na občany s nižším či podprůměrným platem, a proto se vyznačuje hlavně jednoduchostí, srozumitelností ale i přímočarostí reklamy. Je zajisté pravdou, že oproti bankovní půjčce je výhodou její rychlejší a pohodlnější vyřízení, možnost využití peněz na cokoliv a že není potřeba ručitel. Na druhé straně je ale nutné podotknout, že se tato výhoda promítá do výše úrokové sazby a v podmínkách, které si společnost stanovuje.

6 Srovnání bankovních a nebankovních půjček

Jak už bylo řečeno výše, půjčku nebo úvěr můžeme získat buď od banky nebo od nějaké nebankovní instituce (jako je například pojišťovna) a v neposlední řadě od soukromých společností. V této kapitole bych se blíže zaměřila na vytyčení hlavních rozdílů a případně souladů mezi půjčkami bank a vybranými soukromými společnostmi. Pro bližší přiblížení jsem se snažila vybrat hlavní reprezentanty skupin jak bankovních tak nebankovních poskytovatelů půjček a úvěrů.

Komerční banku a Československou obchodní banku jako hlavní reprezentanty větších bank v České republice a GE Money Bank jako zástupce menších bank. Společnost Profi Credit Czech jsem si vybrala z důvodu jejího sídla v Pardubicích a zbylé dvě společnosti (Cetelem a Provident Financial) jsem hodnotila jako vyspělé poskytovatele půjček a úvěrů v České republice, kteří kladou i velký důraz na marketing.

Pro lepší přehled je k dispozici na následující straně tabulka s hlavními sledovanými údaji. Nevyplněná pole nebyla přímo v podmínkách uvedena, takže se buď neustále mění a nebo se jedná o individuální řešení situace.

6.1 Tabulka pro srovnání

Tabulka 6-1: Podmínky poskytovatelů půjček

Kritérium	KB	ČSOB	GE M.B.	Profi Credit	Cetelem	Provident F.
Dolní hranice	18 let	18 let	18 let	18 let	18 let	18 let
Horní hranice		67 let		¹	65 let	
Dolní hranice půjčky	30 000,-	20 000,-	30 000,-	6 000,-	20 000,-	3 000,-
Horní hranice půjčky	1 mil.	neomezeno	600 000,-	166 000,-	1 mil.	500 000,-
Potvrzení příjmů	ano	ano	ano	Ano	ano ²	ne
Bankovní registr	ano	ano	ano			ne
RPSN (%)	Od 15,97%	8,22-10,13 %	od 12,06 %.	32,92 %	Od 9,67%	460,9 u 27. týdnů 294,1 u 40.týdnů 206,8 u 53.týdnů
Úrok z prodlení	25 %	15 %	20%	⁴	0,08 % ³	

Zdroj: vlastní.

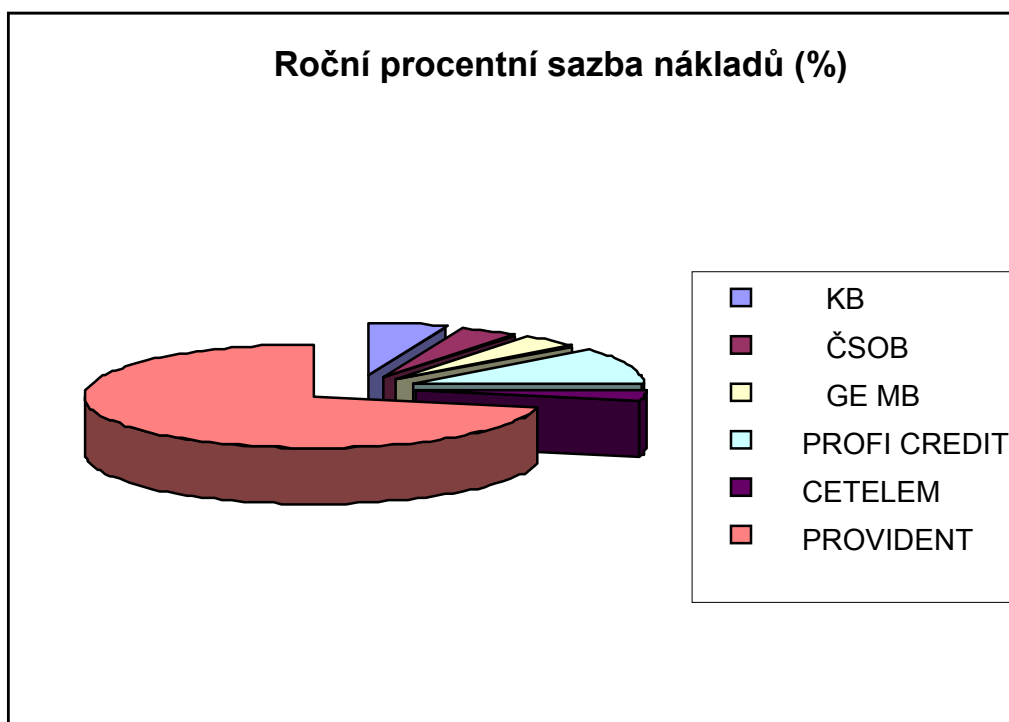
1 – společnost považuje důchodce za důležitou klientelu, proto nemá stanovenou horní věkovou hranici

2 – společnost vyžaduje doložení dokladu o výši příjmu, ale není to pro ni podstatný faktor

3 - 0,08% z dlužné částky denně

- 4 - patnáct dní po termínu splatnosti je společnost oprávněna požadovat úhradu smluvní pokuty ve výši 8 % z výše dlužné splátky,
- třicet dní po termínu splatnosti je věřitel oprávněn požadovat nad rámec smluvní pokuty, úhradu smluvní pokuty ve výši 13 % z výše dlužné splátky.

Grafické znázornění hodnot roční procentní sazby nákladů uvedených v tabulce. Graf poukazuje hlavně na společnost Provident Financial, která se pohybuje v jiných číselných rozměrech než ostatní subjekty.

Graf 6-1: Grafické znázornění RPSN

Zdroj: vlastní

6.2 Segmentace klientů

Řekla bych, že veškeré pomyslné zákazníky bychom mohli rozčlenit do následujících skupin:

- zájemci do 18 let;
- studenti nad 18 let;

- pracující (18 let až 65 let) s pravidelným příjmem;
- ženy na mateřské dovolené;
- nezaměstnaní;
- důchodci.

6.2.1 Studující a pracující pod 18 let

V první skupině předpokládám studenty, kteří ještě nemají pravidelný příjem peněz a ve většině případů jsou zaopatřeni rodiči. Kromě nich by do tohoto segmentu mohli, ale patřit i ti, kteří ukončili studium po základní škole a začali si vydělávat. Vzhledem k tomu, že všechny banky a i nebankovní společnosti mají ve svých podmínkách nutnost zákazníka dovršení 18 let, nemá obecně tato skupina příležitost získat půjčku ani od jednoho z poskytovatelů. Studenti, už od 15 let, si ale mohou téměř u všech bank zřídit studentské účty, které většinou přináší i možnost kontokorentního úvěru, záleží na podmínkách banky a na nastavení účtu.

Líbí se mi, že mladí lidé, kteří ještě nedosáhli své plnoletosti, mají možnost získat jen drobný finanční obnos a to pouze ještě za podmínky, že jim jejich banka umožní využít kontokorentu. Řekla bych, že je vhodné, že se do 18 let nemohou upsat u banky a hlavně ne u nebankovní společnosti. Na druhou stranu si myslím, že by stálo za zvážení, zda by ta malá skupinka zájemců o půjčku, mladších 18 let, ale pracujících s pravidelným měsíčním příjmem, nemohla být hodnocena trochu více jako dospělí, vydělávající lidé.

Řekla bych, že naše právní úprava s takovýmto případem nepočítá. Myslím si ale, že vedle diskuzí o věkové hranici trestní odpovědnosti a pohlavního styku, by se mohla projednat i možnost hranice pro uzavření smlouvy a získání půjčky. Samozřejmě nenavrhuji ustanovení hranice podpisu smlouvy 15 let. Podotýkám však, že stojí za zvážení situace, kdy, dejme tomu, sedmnáctiletá dívka má pravidelný měsíční příjem (uchytila se jako modelka, má podepsané smlouvy a více než slušný plat) nemůže si ale půjčit peníze, kdežto nezaměstnaný třicetiletý muž, který propadl gamblerství, v případě zájmu o půjčku nějakého soukromého poskytovatele najde. Lukrativnější klient s lepší bonitou pak při žádosti neuspěje, kdežto rizikovější zájemce ano. Myslím si, že je to zajímavá situace.

Pokud by se přeci jen zvažoval přístup k půjčkám i osobám mladších 18 let, navrhovala bych, aby u nich byla ověřována bonita s přísnějšími kritérii, aby získávali menší finanční obnosy, a aby jejich věřiteli směly být pouze banky.

6.2.2 Zaměstnaní

Nejtypičtější zákazníci bank či nebankovních poskytovatelů půjček a úvěrů jsou lidé, kteří jsou starší 18 let, ale do důchodu mají ještě daleko. Banky si z této skupiny vybírají ty lukrativnější potenciální klienty, tedy ty, kteří mají pravidelný příjem, mají pokud možno třeba nemovitost, kterou by ručili a důležitou roli, hraje bohužel u bank i věk klienta. I přestože banka uvádí, že poskytuje půjčku zájemcům ve věku mezi 18-65 lety, velmi často se setkáme se situací, kdy banka nebude ochotna půjčit i klientovi například v 50 letech. Čím starší klient, tím samozřejmě větší riziko, a proto banka hledí i dopředu a řeší i budoucí věk klienta, v kterém by měl půjčku finálně splatit, a zpravidla se opět snaží vyhnout hranici 65 let. Myslím si, že nebankovní subjekty tohoto bankovního síta využívají. I u těchto společností se sice můžeme setkat s podmínkou, kdy klient musí být mladší než 65 let, ale řekla bych, že obrovskou jejich výhodou je ochota půjčovat peníze i lidem, kterým do důchodového věku už příliš nezbyvá.

6.2.3 Studenti, důchodci, ženy na MD, nezaměstnaní

Zbylé skupinky, tedy studenti, ženy na mateřské dovolené, nezaměstnaní a důchodci mají podle mne hodně společného. Řekla bych, že obecně vzato, by s žádostí o půjčku či úvěr u banky neuspěli, neboť jsou spojováni s příliš velkým úvěrovým rizikem. Zájemcům z tohoto segmentu by tedy nezbylo nic jiného než obrátit se na soukromou společnost, která by měla benevolentnější podmínky. Například výše zmíněná společnost Profi Credit Czech se zaměřuje na důchodce, případně i na klienty pobírající rodičovský příspěvek. Celkově je však problém, že lidé spadající do těchto skupin (na studenti, ženy na mateřské dovolené, nezaměstnaní či důchodci) nejsou příliš movití a v případě zadlužení u některé nebankovní společnosti, by hrozila jejich platební neschopnost.

I přestože jsem čtyři podskupiny shrnula do jedné velké skupiny, která je obecně vzato pro banky riziková, stojí jedna z nich ještě za další zmínku.

Stejně jako jsem, dříve v této práci, demonstrovala určitý chybějící produkt pro pracující, mladší 18 let, tak ho postrádám i pro skupinu důchodců. V této situaci sice mají možnost najít soukromou společnost, která bude ochotná jim půjčit, ale mezi bankami by neuspěli. Přitom si myslím, že se najdou důchodci, kteří si neustále vydělávají a nemuseli by být bankou považováni za nelukrativní žadatele.

6.3 Výhody nebankovní půjčky

Mezi nejvýznamnější poskytovatele nebankovních půjček patří například Home Credit, Cofidis, Provident Financial či Cetelem. Tyto společnosti dbají na rozšíření své klientely pomocí marketingových tahů jako jsou reklamy v televizi, letáky či inzerce.

Zajímavostí, kterou má většina institucí společných je, že půjčky nejsou oficiálně omezeny horní hranicí věku, tudíž jsou vhodné i pro seniory. Každá společnost se však zaměřuje na trochu jinou skupinu klientů a mají různé podmínky. Mezi nejtypičtější výhody nebankovních půjček patří:

- rychlé vyřízení půjčky (např. přes internet, telefon);
- většinou nepotřebujete ručitele ani žádné jiné zajištění půjčky;
- získané peníze můžete využít na cokoliv;
- půjčku „lze“ získat bez potvrzení o příjmu a kontroly v registru dlužníků.

Každá nebankovní společnost je jedinečná, takže je nelze všechny „hodit do jednoho pytle“. Pro většinu je ale charakteristické, že peníze oproti bance poskytnou rychleji, za jednodušších podmínek, tzn. ve většině případů nevyžadují ručitele ani doložení výše příjmů. Většinou u nich nehraje roli věk klienta a v neposlední řadě je výhodou, že oproti bankám půjčují i malé částky.

V situaci, kdy klient potřebuje půjčit větší sumu peněz, má paradoxně větší výběr ať už mezi bankovními nebo nebankovními úvěry a půjčkami. Naopak ve chvíli, kdy spotřebitel potřebuje jen, dejme tomu, 10 000,-Kč, má podle mne větší šanci na úspěch u nebankovních společností než u samotných bank. Půjčky od bank totiž v mnoha případech začínají na částkách 20 000,- Kč a větších, a tak žadatelé, kteří potřebují jen malý obnos, nemají téměř u bankovních institucí šanci uspět a využívají nebankovní poskytovatele. Řekla bych, že jedinou možností zájemců o získání menší sumy peněz a od banky, je využití kontokorentního úvěru.

6.4 Problémy související s nebankovními půjčkami a úvěry

Odpůrci úvěrů od nebankovních společností tvrdí, že se jedná o zneužívání sociálně slabších na základě finančního nástroje. Zdůrazňují, že subjekty doplácují nejen na své finanční možnosti, ale také na svou finanční gramotnost. Poukazují tak, že lidé co nemají majetek, kterým by mohli ručit nebo nemohou doložit výši svého příjmu, jsou odkázáni

pouze na společnosti, které jim peníze i za těchto podmínek půjčí, ale vyberou si většinou nehoráznou daň.

Je dosti pravděpodobné, že se lze setkat se společnostmi, které se schválně zaměřují na sociálně slabší skupiny lidí, jim půjčí peníze a počítají s tím, že je dřív nebo později nebudou moci splatit a věřitel tak přistoupí k exekuci. V dnešní době se stala „hitem“ exekuce sociálních dávek. Společnost tak má pojištěno i u sociálně slabších, že nějakou náhradu, za nesplacení úvěru, vymáhat může a v mnoha případech na to spoléhá a dokonce se dá i říct, že je v jejím zájmu, aby klient přestal splácet. Kromě výše zmíněné exekuce sociálních dávek a samozřejmě i majetku může společnost svou pohledávku prodat vymahačské firmě, u které dlužníkovi opět naskakují úroky. Mimo zmíněných sociálně slabších se agenti úvěrových společností (dle organizace Člověk v tísni) zaměřují i na nemocné lidi, u kterých je opět vysoká pravděpodobnost, že nebudou moci splácet, budou tedy pro společnost představovat zisk v podobě zabavení majetku, sociálních dávek či invalidního důchodu.

Takovéto chování je nemorální, ale v případě, že společnost dodrží podmínky stanovené zákonem, pak je chyba pouze na straně dlužníka, že s podmínkami úvěru souhlasil aniž by je mohl dodržet a případně na straně zákona, který téměř tyto společnosti s jejich nekalými praktikami nereguluje. Podle mne není jednoduché nalézt východisko a tak zařídit, aby si společnosti nemohly dovolit půjčovat své vlastní peníze lidem, u kterých je téměř 100% jisté, že nebudou schopni splácet. Jedná se o jejich vlastní peníze, dlužník jim podepíše veškeré podmínky ve smlouvě a v případě neporušení zákona, nevidím způsob, jak těmto společnostem v této činnosti zabránit.

Jednou z mála možností je snaha o informování veřejnosti například pomocí vytvořené Poradny v případě finanční tísně (o které se zmíním v následující kapitole), aby se pokud možno, co nejvíce lidí finančně vzdělalo. Druhou z možností by bylo zákonem zajistit nemožnost vymáhání sociálních dávek a důchodů. V takovém případě by agenty úvěrových společností skupina sociálně slabších lidí přestala zajímat, protože v případě, že by neměli dlužníci majetek a na jejich sociální dávky by neměli nárok, nebylo by co od nich vymáhat a tím pádem pro ně nejsou lukrativními klienty. A hlavně by důchody a sociální dávky splnily své účely, sloužily svým majitelům k zajištění živobytí a přestaly by se přesouvat pouze ze státní pokladny na účet soukromých „vyděračských“ firem.

Stálo by za úvahu, zda by i trh nebankovních společností neměl spadat pod nějaký dohled, protože v současné době na něj dohlíží pouze Česká obchodní inspekce. Někteří ekonomové navrhuji kontrolu Českou národní bankou, která v tuto chvíli nemá zákonné pravomoci tento sektor regulovat. V současné době ČNB pozoruje pouze zadluženost nebankovního sektoru, ale bližší informace, týkající se podmínek uzavření smlouvy nebo finanční schopnosti klienta, už nemá.

ČNB dohlíží na banky, pojišťovny, tedy na subjekty, kteří nakládají s cizími zdroji a je tedy ve veřejném zájmu tyto subjekty kontrolovat. Na druhé straně nebankovní společnosti, většinou tedy akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezením, nepřijímají vklady od obyvatelstva, nakládají se svými vlastními prostředky, tudíž stát jejich dohled příliš neřeší. Pro Českou národní banku je však důležité mít přehled alespoň o celkové zadluženosti nebankovních společností, protože vzhledem k tomu, že se jedná o přibližně stejnou částku jakou poskytly na úvěrech a půjčkách i banky, hrají tyto nebankovní společnosti důležitou roli i co se stability finančního trhu týče.

Kritici nebankovních úvěrů zmiňují také tzv. rozhodčí doložku, v které klient podepisuje, že souhlasí, že se vzdává práva na spravedlivý soud a v případě problému mezi klientem a věřitelem bude rozpor řešen nezávislým soukromým rozhodcem. V takovém případě se samozřejmě diskutuje a pochybuje nad nezávislostí dotyčného rozhodce. Společnosti se hájí, že rozhodčí doložka byla ke smlouvě přidána z jediného prostého důvodu a to, aby spor mezi věřitelem a dlužníkem byl rozhodnut v krátké časové době a nemuselo se čekat na soudní rozhodnutí. Souhlasím, že v dnešní době, kdy veškeré soudní případy jsou časově náročné, je výhodné pro obě strany vynechat soud a ušetřit tak čas, ale na druhou stranu by měla být nějakým způsobem zajištěna nezávislost rozhodců.

Nelze tvrdit, že by se na trhu půjček a úvěrů nedaly nalézt problémy související se soukromými firmami nebankovního statutu. Výše zmíněné situace a komplikace na trhu jsou závažného charakteru. Samozřejmě nebankovní subjekty nemají pocit, že by nad nimi nebyl vykonáván jakýkoliv dozor, naopak ho spatřují v zákonech, živnostenských úřadech a v již zmiňované České obchodní inspekci. Asi každá z těchto společností se bude hájit, že zrovna ona poskytuje úvěry řádně, má slušné a jasné podmínky ve smlouvě a bude odmítat jakékoliv přiznání nedostatků v jejich regulaci či právní úpravě. Hlavním problémem podle mne je, že i když se ve většině případů nedá nazvat činnost nebankovních situací protiprávní, jde o jednání nemorální s cílem zisku na úkor lidí v tíživé finanční situaci či málo finančně vzdělaných.

6.5 Bankovní půjčky

Půjčky od bank se vyznačují hlavně nižší úrokovou sazbou, jsou vhodné buď pro ty zájemce o půjčku, kteří jsou schopni doložit výši svého příjmu a nebo pro ty, kteří mají majetek, kterým mohou ručit.

Myslím si, že jedním z dalších hlavních rozdílů a výhod oproti nebankovním půjčkám jsou možnosti bank, které klientovi nabízí v případě jeho náhlé platební neschopnosti. Člověk nikdy neví, co se v budoucnu stane a řekla bych, že v případě, že nastane situace, kdy klient nemá na zaplacení splátky, je lepší mít dluh u banky než u nebankovní společnosti. Banky jsou všeobecně považovány za solventnější, což dokazují i nabízenými opatřeními v případě klientova problému.

Jednou z bankovních nabídek v případě platební neschopnosti je možnost přerušit splácení. V případě, že se zažádá o odklad splátek v době, kdy ještě není po splatnosti úvěru, je možné povolit odklad na dobu až šesti měsíců. Částka se pak zaplatí buď jednorázově a nebo se o ni navýší další splátky. Většina bank tuto možnost nabízí, ale v časovém průběhu se jejich podmínky a nabídky různě mění. Následující obrázek ukazuje vybrané banky a jejich finanční podmínky pro odklad splátky.

Banka	Odklad splátek	Počet měsíců přerušení	Poplatek
Česká spořitelna	individuálně, lze odložit celou splátku nebo jen jistinu	až 6 měsíců*	1 999 Kč za každé období fixace
ČSOB Hypoteční banka Poštovní spořitelna	odklad splátek jistiny	individuálně	individuálně
Komerční banka	individuálně, lze odložit celou splátku nebo jen jistinu	Flexibilní hypotéka - až 3 měsíce běžná hypotéka - až 6 měsíců	2 000 Kč
Raiffeisenbank	individuálně, lze odložit celou splátku nebo jen jistinu	6 měsíců**	3 000 Kč
UniCredit Bank	odklad splátek jistiny	6 měsíců***	2 000 Kč
Wüstenrot hypoteční banka	odklad splátek jistiny	6 měsíců	1 000 Kč
Zdroj: banky Poznámka: *v případě sjednané služby "Přerušení splácení" u Ideální hypotéky, **po dobu trvání úvěru může přerušit až 3x, ***max. 2x za celou dobu trvání úvěru			

Obrázek 6-1: Odklad splátek

Zdroj: <http://finance.idnes.cz/problemum-se-splacenim-hypoteky-lze-predejiti-poradime-vam-jak-p6y-uver.asp?c=A090310_144447_uver_bab>

Další podstatnou výhodou bankovních půjček spatřuji v možnosti pojištění v případě platební neschopnosti dlužníka. Nelze tvrdit, že se jedná o výsadu pouze bank, i u soukromých společností se můžeme s touto možností setkat, ale banky vám většinou tuto službu nabízí bezplatně sami od sebe. S úvěrovou smlouvou je možné společně uzavřít i pojištění pro případ smrti nebo plné invalidity, pojištění pro případ pracovní neschopnosti a u některých bank dokonce i pro případ ztráty zaměstnání.

Každá banka má samozřejmě k těmto doplňkům produktů specifické podmínky, ale vesměs většina z nich se zaručuje za svého pojištěnce, že v případě, že nastane výše zmíněná životní situace, zaplatí za svého klienta smluvený počet úvěrových splátek. Ve většině případů se dá toto pojištění sjednat pouze na začátku tzn. při podpisu smlouvy a u některých bank ještě pár dní po jejím podpisu.

Na obrázku níže, je možné si prohlédnout důsledky klientovy platební neschopnosti, za předpokladu, že se pro tento případ v bance pojistil.

Banka	Po kolika dnech pracovní neschopnosti začne pojišťovna platit	Jakou výši měsíční splátky platí	Měsíční poplatek za pojištění
Česká spořitelna	po 60 dnech	celou měsíční splátku	od 0,03 % do 0,0473 % z výše poskytnutého úvěru*
ČSOB Hypoteční banka Poštovní spořitelna	po 60 dnech	max. 25 000 Kč za jednu splátku	individuálně dle výše měsíční splátky
GE Money Bank	po 60 dnech	max. 55 555 Kč za jednu splátku	od 4,99 % do 6,99 % z výše měsíční splátky*
LBBW Bank	po 30 dnech	max. 55 555 Kč za jednu splátku	banka neuvedla
Raiffeisenbank	po 60 dnech	celou měsíční splátku	individuálně podle věku klienta a denní dávky
UniCredit Bank	banka neuvedla		od 0,035 % do 0,0585 % z počáteční výše úvěru*
Zdroj: banky Poznámka: * záleží na zvolené kombinaci pojištěných rizik			

Obrázek 6-2: Pojištění schopnosti splácet z důvodu pracovní neschopnosti

Zdroj: <http://finance.idnes.cz/problemum-se-splacenim-hypoteky-lze-predejít-poradíme-vám-jak-p6y-/uver.asp?c=A090310_144447_uver_bab>

7 Pomoc spotřebitelům

Jak bylo výše uvedeno, s oblastí půjček a úvěrů jsou spojovány i různé významné problémy. Aby spotřebitel nebyl při jejich řešení sám, byla vytvořena různá pracoviště, která mají sloužit at' už jako prevence nebo jako pomocná ruka.

7.1 Odbor na ochranu spotřebitele

Z důvodu změn v legislativě, konkrétně v zákoně o České národní bance a o ochraně spotřebitele vznikl k prvnímu září roku 2008 nový odbor. Spadá pod Českou národní banku a má na starosti ochranu spotřebitele využívajícího finanční služby. Úkolem zaměstnanců tohoto oddělení je například kontrola bank, penzijních fondů, pojišťoven, směnárén...aj., zda nediskriminují zákazníky, zda je správně informují o cenách, případně zda nepoužívají nekalé praktiky. Pravomoc odboru bude opět sahat pouze na finanční instituce, které spadají pod dohled České národní banky, tzn. ani tento nový odbor nebude moci regulovat či kontrolovat nebankovní finanční subjekty.

Činnost odboru je založena hlavně na prošetřování a vyřizování podaných stížností od občanů (případně Sdružení na obranu spotřebitelů), týkajících se chování finančních institucí nebo porušení výše zmíněných zákonů (zákona o ČNB a zákona o ochraně spotřebitele). Podle zákona může odbor na ochranu spotřebitele udělat prohlídku přímo ve finanční instituci, vyžádat si písemné informace, uložit pokutu, zakázat činnost, která porušuje zákony či v krajních případech odebrat licenci či registraci.³⁶

Odbor na ochranu spotřebitele se bude také snažit změnit podmínky současného uzavírání smluv. Chce zajistit, aby klienti byli řádně informováni o produktech finančních institucí a aby jim byly jasné smluvní podmínky, které podepisují. V neposlední řadě, aby se, pokud možno, změnil jejich formát, a dlouhé přílohy psané nečitelným písmem byly nahrazeny.

---

³⁶ Česká národní banka [online]. Citováno 8.3.2009. Přístupné z <http://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/clanky_rozhovory/media_2008/cl_08_080924.html>

7.2 Finanční vzdělávání

Další důležitou roli v řešení problémů ve finanční oblasti je snaha poskytnout veřejnosti určitou úroveň finančního vzdělání. Od dubna roku 2006 je za tuto činnost zodpovědné Ministerstvo financí České republiky.

Ministerstvo se rozhodlo pojmout oblast finančního vzdělávání koncepčně a pokrýt celý finanční trh i všechny cílové skupiny. Proto byla zřízena Pracovní skupina pro finanční vzdělávání, v níž jsou zastoupena zainteresovaná ministerstva (MF ČR, MPO, MŠMT), ČNB, profesní asociace působící na finančním trhu, zástupci subjektů poskytujících vzdělávací projekty, spotřebitelská sdružení a vzdělávací odborníci. Tato skupina se schází dvakrát do roka, členové diskutují o svých projektech a zkušenostech a snaží se najít společný postup při zvyšování finanční gramotnosti české populace. Na obdobném principu fungují také různé mezinárodní pracovní skupiny - jak při OECD, tak nově i při Evropské komisi.³⁷

Konkrétní realizaci popisuje Strategie finančního vzdělávání, kterou připravila meziresortní skupina vedená opět MF ČR. Strategie počítá se vzděláváním školním i celoživotním. První z nich má zajistit stát a je detailně rozpracováno v samostatném dokumentu. Systém budování finanční gramotnosti na základních a středních školách, jehož součástí jsou také konkrétní Standardy finanční gramotnosti. Ty představují cílovou úroveň finanční gramotnosti u příslušné cílové skupiny. Konkrétně například říkají, že žák na konci základní školy má být schopen sestavit jednoduchý osobní rozpočet či uvést příklady použití debetní a kreditní karty.³⁷

Standardy jsou implementovány do rámcových vzdělávacích programů, které vydává resort školství. Jednotlivé školy je pak převádí do svých školních vzdělávacích programů. Znamená to, že jsou centrálně stanoveny pouze cíle vycházející ze standardů, konkrétní způsob výuky je již na jednotlivých školách. Ty si také zvolí, v jakém předmětu budou základy financí zahrnuty či podle jakých učebnic se budou žáci učit. Výuka v oblasti financí klade vysoké požadavky též na pedagogy. Pro jejich základní orientaci v problematice vymezené standardy jim bude sloužit letos dokončená publikace Finanční

---

³⁷ Česká národní banka [online]. Citováno 12.3.2009. Přístupné z <http://www.cnb.cz/cs/dohled_fin_trh/spotrebitel/napsali_o/napsali_o_ucebnici_1.html>

gramotnost - obsah a příklady z praxe škol, kterou připravily Národní ústav odborného vzdělávání a Výzkumný ústav pedagogický ve spolupráci s dalšími autory.³⁸

Kromě školního vzdělávání se v oblasti financí můžeme setkat ještě s druhou částí tohoto projektu, která nese název Celoživotní finanční vzdělávání, a které na své rozpracování teprve čeká. Důvodem je současná situace, kdy řada subjektů vzdělávací projekty již nabízí a tudíž je třeba tyto projekty zastřešit společnými prvky. Toto vzdělávání dospělých by mělo být doménou soukromého sektoru a spotřebitelských sdružení. Jako společné vodítko má opět sloužit příslušný standard finanční gramotnosti, tentokrát pro dospělého občana. Pro stát zde zůstává zásadní úkol - podpora výměny zkušeností v rámci zmíněné pracovní skupiny a finanční podpora projektů neziskového sektoru v oblasti ochrany spotřebitele (prostřednictvím MPO ČR). Je však jasné, že hlavní tíhu financování ponese soukromý sektor.³⁹

7.3 Poradna při finanční tísní

Další z možností, kterou dlužníci mohou využít v případě nějakých problémů spojených s úvěrem je Poradna při finanční tísní. Jedná se o obecně prospěšnou společnost, založenou zakládací smlouvou na konci roku 2007 mezi Sdružením českých spotřebitelů a Českou spořitelnou, která poskytuje bezplatně poradenství spotřebitelům, hlavně těm, kteří v důsledku změny své životní situace nemohou řádně platit své dluhy.

Jejich hlavním úkolem je informovat spotřebitele v oblasti poskytování půjček a úvěrů, aby spotřebitel věděl podle čeho půjčku vybírat, jaké informace by si měl před uzavřením smlouvy zjistit ale i jak řešit svou platební neschopnost. Společnost zastává roli rádce a pomocníka a to hlavně spotřebitelů, kteří se ocitli ve finančních potížích.

Služba Poradny při finanční tísní je zaměřena hlavně na lidi, kteří se plánují zadlužit, lidem, kterým hrozí platební neschopnosti nebo těm, kteří se v platební neschopnosti již ocitli. Její pomoc však nespočívá v doporučení konkrétní společnosti, banky či nějakého produktu ani v učitelství či převzetí závazku. Naopak smyslem její činnosti je zajistit, aby

---

³⁸ Česká národní banka [online]. Citováno 12.3.2009. Přístupné z <http://www.cnb.cz/cs/dohled_fin_trh/spotrebitel/napsali_o/napsali_o_ucebnici_1.html>

³⁹ Česká národní banka [online]. Citováno 12.3.2009. Přístupné z <http://www.cnb.cz/cs/dohled_fin_trh/spotrebitel/napsali_o/napsali_o_ucebnici_1.html>

si spotřebitel půjčil tak, aby byl schopen splácet a zjistit veškeré podstatné informace úvěru se týkající.⁴⁰

8 Trh půjček a Evropská unie

Evropská unie výrazně ovlivnila oblast poskytování půjček a úvěrů dne 23.4.2008, kdy přijala směrnici o spotřebitelském úvěru. Česká republika by ji měla do svého národního právního řádu přenést do 12. 5. 2010.

Touto směrnicí se Evropská unie snaží harmonizovat právo a sjednotit podmínky v oblasti půjček ve všech členských zemích. Do této doby byl trh spotřebitelských úvěrů v České republice samozřejmě upravován několika právními předpisy, přesto byla regulace tohoto trhu nedokonalá. Český finanční trh představuje přespříliš subjektů u kterých je nízká míra státní regulace a kteří poskytují úvěry za vysoce nevýhodných podmínek. Sice česká politická scéna nevypadala, že by chtěla v této oblasti nějak zasáhnout, ale v každém případě v tuto chvíli iniciativu převzala Evropská unie. S největší pravděpodobností se bude touto směrnicí v České republice novelizovat původní zákon, tuto oblast upravující, č.321/2001 Sb. Už v něm jsme se mohli setkat s ustanovením podmínek, které musí smlouva o spotřebitelském úvěru obsahovat. Jednalo se například o povinné uvádění roční procentní sazby nákladů, stanovení podmínek za kterých se může tato RPSN měnit, určení maximální výše spotřebitelského úvěru, výše splátek, způsob splácení či podmínky, za kterých lze předčasně ukončit smluvní vztah.

Začlenění této nové směrnice by mělo být spojeno mimo jiné s odstraněním problému týkajícího se ochrany spotřebitele v rámci smluvního vztahu s nebankovními subjekty a odbouráním bariér na trhu s finančními službami.

Jedním z nových a zásadních ustanovení je právo spotřebitele získat informace před uzavřením smlouvy od poskytovatele úvěru. Jednalo by se samozřejmě opět o roční procentní sazbu nákladů, která by měla být uváděna ne jako orientační částka, ale jako závazná hodnota, ale také například o cenu pojištění úvěru. Evropská unie si od tohoto kroku slibuje větší a snazší orientaci spotřebitelů. Pokud budou společnosti uvádět závazné hodnoty RPSN včetně veškerých poplatků, může tak spotřebitel snáze porovnávat jednotlivé produkty a jejich podmínky. Důsledkem této možnosti, jak Evropská unie doufá,

---

⁴⁰ Poradna při finanční tísni [online]. Citováno 20.3.2009. Přístupné z <<http://www.financnitisen.cz/#>>

bude otevření trhu s finančními službami, spotřebitelé využijí možnosti získání levnějšího úvěru ze zahraničí a nebudou hledat nabídky pouze na tuzemském trhu.

Dalším důležitým bodem nové směrnice je právo na odstoupení od uzavřené smlouvy. Spotřebiteli by měla po dobu 14 kalendářních dní běžet lhůta, během které má právo své rozhodnutí změnit a od smlouvy, klidně i bez udání důvodu, odstoupit. Řekla bych, že v České republice se již s touto možností setkat můžeme, ale pouze v případě, že smlouva byla podepsána mimo provozovnu podnikání. Jednalo by se například o situaci, kdy člověk „něco“ podepíše na ulici nebo třeba i doma, ale on sám k tomu nedal první impulz. V případě, že si dotyčná osoba sama sjedná schůzku s budoucím věřitelem u sebe doma, pak už od smlouvy jen tak bezplatně odstoupit nelze. V praxi, po přijetí tohoto zákona, by to pak mohlo znamenat méně oklamaných lidí nekalými praktikami nebankovních společností poskytujících půjčky. Těch čtrnáct dní je dostatečně dlouhá doba, aby si spotřebitel doma v klidu přečetl veškeré smluvní podmínky, které podepsal, v případě nějakých nejasností vyhledal odbornou pomoc a ještě stihl tuto smlouvu zrušit. Je důležité, aby se do českého práva implementovala směrnice ve svém plném významu, tzn. v případě získání úvěru na koupi zboží a následném odstoupením od této smlouvy se rovněž odstupuje i od úvěru.

Neméně důležitým novým bodem směrnice je možnost předčasného splácení úvěru. Tato pasáž zajišťuje ochranu nejen spotřebiteli, ale i věřiteli, neboť směrnice ustanovuje věřiteli nárok na spravedlivé odškodnění za případné náklady spojené s předčasným splácením úvěru. Na druhou stranu směrnice určuje, že maximální výše tohoto odškodnění nesmí přesáhnout 1 % předčasně splacené výše úvěru (přesahuje-li doba mezi předčasným splácením a sjednaným koncem úvěrové smlouvy jeden rok) a v případě, že není-li tato doba delší než jeden rok, nesmí výše odškodnění přesáhnout 0,5 % předčasně splacené výše úvěru.

Tato nová směrnice Evropské unie zabývající se spotřebitelskými úvěry by konečně mohla vyřešit část problémů, se kterými se český trh finančních služeb potýká. Některá její ustanovení se totiž přímo těchto problémů dotýkají. V každém případě ať už důraz na ochranu spotřebitele, rozšíření jeho možností a práv či snaha o odbourání bariér na finančním trhu, to vše bylo podle mne potřeba, neboť do této doby byl trh půjček příliš málo regulován a spotřebitelé neměli moc možností, jak se bránit proti subjektům s nekalými praktikami. I banky mohou být spokojené, protože pro ně směrnice představuje možnost jednoduššího nabízení úvěrů a půjček přes hranice.

Na druhé straně si myslím, že se jim nebude zamlouvat možnost klienta odstoupit od smlouvy. Znamenalo by to totiž, že vynaložené úsilí spojené s půjčením peněz přišlo vniveč a s tím i spojené náklady. Důsledkem, vedle větší administrativy, by podle mne byly větší náklady za uzavření smlouvy, které by klient musel zaplatit, aby v případě, že od smlouvy později odstoupí nebyla banka ztrátová a získala tak zpět náklady na celý proces přípravy a schválení úvěrové smlouvy. Mimo jiné se věřitelé ať už bankovní nebo nebankovní budou snažit půjčovat a připisovat klientům peníze na účet až po vypršení 14.denní lhůty.

Nyní bude rozhodující na jaké úrovni bude implementována tato směrnice do českého právního řádu a zda si uchová svůj hlavní význam a své vytyčené cíle.

9 Závěr

Oblast půjček a úvěrů je dosti široká a obsáhlá. Proto jsem při zpracování této diplomové práce přistoupila ke zjednodušení v podobě analýzy reprezentantů jak bankovních tak nebankovních subjektů. Podotýkám, že vlastnosti těchto tří vybraných soukromých společností (či bank) nemusejí vypovídat o vlastnostech všech ostatních nebankovních poskytovatelů půjček (či bank).

Na základě zkušeností získaných při zpracování této práce si dovoluji tvrdit, že neexistuje tolik zásadních rozdílů mezi půjčkami bankovními a nebankovními, jak jsem se domnívala na počátku práce.

Banka je k dispozici klientům s dobrou bonitou, tzn. pravidelným příjmem, nemovitostí na zajištění a předpokládám i příhodným věkem. „Za odměnu“ klientovi nabízí přijatelnější roční procentní sazbu nákladů a zpravidla také jasnější podmínky. Nebankovní společnosti se ujímají spíše ostatních klientů a v zásadě nelze tvrdit, že nevyžadují výpisy z registrů či doklad o výši příjmu. I z nich velké množství používá stejné ověřovací postupy bonity klienta jako banky, avšak hlavním rozdílem je jejich nižší laťka úrovně bonity, kterou jsou nebankovní společnosti ochotny přijmout.

Dalším z omylů v této oblasti je postup věřitele v případě prodlení dlužníka. Banka je všeobecně považována za solidnější, ale i ona chce své peníze zpátky. Stejně jako nebankovní společnost dá dlužníkovi možnost, v podobě upomínky, se „nadechnout“ a zaplatit dlužnou měsíční splátku. Nakonec i banka přistupuje k radikálnějším krokům a v případě, že klient nereaguje ani na druhé vyrozumění, má pak nárok omezit nebo zastavit čerpání úvěru příp. půjčky, prohlásit pohledávky banky spojené s tímto úvěrem za splatné, zablokovat jeho účty (hlavně výběr peněz či jejich převod) udělit smluvní pokutu a v neposlední řadě samozřejmě využít exekuci. Řekla bych, že v případě klientovi platební neschopnosti reagují poskytovatelé půjček podobně, pouze v případě soukromých společností naskakují mnohem vyšší náklady a úroky. Samozřejmě nelze opomenout výhodu možnosti připojistit se proti situaci platební neschopnosti, kterou nabízí obě skupiny, ovšem banky ji nabízí většinou iniciativněji a za výhodnějších podmínek.

Většina obyvatelstva odmítá půjčky od nebankovních společností, neboť si myslí, že to jsou pouze podvodníci, vyděrači a určitě by se našli lidé, co by použili ještě silnější slova. Osobně bych se snažila u těchto společností si nepůjčovat, už jen z důvodu většinou

odrazujících vysokých úrokových sazeb a RPSN. Byla by ale chyba říci, že tyto společnosti nemohou nalézt uplatnění. Najdou se tací, kterým nezbude nic jiného, než se na tyto společnosti obrátit, neboť u banky by nevyhověli přísnějším kritériím pro posouzení bonity, případně potřebovali peníze okamžitě a toto přání jim mohou splnit opět pouze nebankovní společnosti. Proto nelze popřít do určité míry nutnost existence těchto subjektů.

Potenciálnímu zájemci o nebankovní půjčku bych doporučila, aby si zajistil dostatek informací, pokud možno byl finančně vzdělán a srozuměn s veškerými právy, na která má nárok. Zdůraznila bych, že se zajisté najde mnoho firem, které mu ochotně půjčí, ale že v tuto chvíli je důležité, aby si vybral právě tu, která bude mít nejen pro něho přijatelné RPSN, ale i podmínky. Vzhledem k tomu, že tyto společnosti si podmínky utvářejí samy, může se v nich klient setkat s ledasčím.

Příkladem by mohla být podmínka ve smlouvě, kdy dlužník zaplatí pokutu v případě nekomunikace, čímž se má na mysli i pouhé nezvednutí telefonu. Dalším zajímavým bodem, na který bychom mohli narazit, by mohlo být prohlášení, které má klient podepsat spolu se smlouvou, že nebyl obviněn ani uznán vinným z přestupku, v němž je sankce vyšší než dva tisíce korun. Obdobný by pak mohl být článek, kdy firma nárokuje vrácení celé cílové částky včetně úroků, v případě zahájení trestního stíhání proti dané osobě, tedy dlužníkovi. Stačila by pouze malá autonehoda a dotyčný člověk se dostane do velkých problémů vedoucích případně až k exekuci.

Tím vším výše zmíněným si ale nedovoluji popřít právo těchto společností poskytovat své služby za těchto podmínek. Mohou si v podstatě do smlouvy zpracovat jakékoliv podmínky, pokud nejsou v rozporu se zákonem. Je pak ale hlavně důležité, aby klienti měli rozum, veškeré podmínky si přečetli a rozmýšleli uvážlivě při posuzování, zda jsou schopni důsledky z toho vyplývající unést.

Vzhledem k tomu, že lidé mají ve zvyku přisuzovat vlastnosti určitého „jedince“ celé skupině, do které patří, nedivím se, že soukromé společnosti poskytující půjčky jsou označovány nelichotivými přídavky. Obecně jsou spojovány s nekalými praktikami a při přečtení výše zmíněného (např. pokuta za nezvednutí telefonu) se podle mne není čemu divit. Je však nutné mít na paměti, že chování jedné společnosti nereprezentuje vlastnosti jiné. K frázi „podobají se jako vejce, vejci“ mají tyto společnosti daleko a je důležité, aby s tím byla veřejnost srozuměna.

Navrhovala bych zavést větší míru kontroly těchto společností, ať už opět Českou obchodní inspekci nebo zvýšením pravomocí České národní banky. Mohla by se tak změnit situace, kdy agentury a poradny řeší problémy dlužníků ve chvíli, kdy už nastaly. Také by stálo za úvahu vytvoření odboru či skupiny, která by měla na starosti řešení problémů dlužníků se soukromými společnostmi, která by zajistila nezávislého „soudce“ v případě rozhodčího řízení, vysvětlila by klientovi obsah smlouvy, kterou se chystá podepsat a měla by pravomoc zákonně ovlivnit smluvní podmínky soukromých společností. Samozřejmě nelze soukromé společnosti omezit tak, aby snížily na úroveň bank své roční procentuální úrokové sazby, své poplatky a nebo vymazaly polovinu svých smluvních podmínek.

Je třeba zajistit, aby se soukromí poskytovatelé nezaměřovali na lidi z nižších sociálních vrstev. Některé společnosti soustředí svou pozornost právě na tuto skupinu lidí s vědomím, že později nedostojí svým závazkům a společnost přistoupí k exekuci majetku či sociálních dávek. V dnešní době je exekuce dávek jedním z diskutovaných témat. Přední představitelé české politiky se nemohou shodnout na jednotném názoru. V případě soukromých subjektů je, podle mého názoru, vhodné, aby exekuce dávek byla protizákonná. Věřím, že tato skutečnost zmírní počet dlužníků z nejnižších sociálních vrstev.

Za zmínku stojí také česká právní úprava, která nepovoluje uzavřít smlouvu osobám mladším 18 let. Do této kategorie spadá i malé množství těch, kteří jsou pracující s pravidelným měsíčním příjmem a přesto jim ani banky ani nebankovní společnosti nepůjčí. Mohli by být lukrativnějšími a méně rizikovějšími klienty, než mnoho dlužníků, kteří splnili věkovou hranici, a proto půjčku získali.

Obdobně je na tom i skupina důchodců. Banky jim odmítají půjčit a většina nebankovních společností také. Dalo by se to považovat za diskriminaci, neboť ne každý nad 65 let musí být nutně považován za vysoce rizikového klienta. Samozřejmě tu je nutnost individuálního řešení situace. Myslím si, že by bylo vhodné, aby některá z bank zavedla produkt, který by poskytovala i lidem v důchodovém věku. V menší částce, na kratší dobu. Součástí produktu by mělo být i pojištění v případě klientovi platební neschopnosti, stejně jako banka slibuje zaplacení dluhu v případě úmrtí klienta v produktivním věku, tak by to mohlo platit i v tomto případě.

Cíl diplomové práce byl naplněn. Byly vytyčeny základní rozdíly mezi poskytovateli půjček a úvěrů v České republice. Segmentace klientů poukázala na právní úpravu, která znemožňuje osobám mladším 18 let uzavřít smlouvu o půjčce. V určitých případech by se mohlo stát, že by pracující mladiství do 18 let mohli být klienty s lepší bonitou než klient věkovou hranici splňující. Výsledkem práce jsou také vybrané problémy spojené především se soukromými subjekty trhu půjček a úvěrů a úvaha o jejich lepší kontrole.

V České republice je, podle mého názoru, oblast půjček a úvěrů, propletena určitými nedostatky a problémy. Za pomoci Poraden, nově vzniklého odboru při České národní bance, Evropské unie a směrnice, kterou vydala, se však bude postupně tato oblast utvářet tak, aby se zajistila větší ochrana spotřebitele, ale i přijatelnější podmínky pro poskytovatele půjček a úvěrů.

Použitá literatura

REVENDA, Z.; MANDEL, M.; KODERA, J.; MUSÍLEK, P.; DVOŘÁK, P.; BRADA, J. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 1999. 620 stran, ISBN 80-85943-49-2

DVOŘÁK, P. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: Linde Praha a.s., 2005. 681 stran, ISBN 80-7201-515-X

MEJSTRÍK, M.; PEČENÁ, M.; TEPLÝ, P. *Basic principles of banking. (Základní principy bankovníctví)*. Praha: Karolinum, 2008. 627 stran, ISBN 978-80-246-1500-4

PRICE WATERHOUSE. *Základy bankovníctví*. Praha: Management Press, Ringier ČR a.s., 1996. 195 stran, ISBN 80-85943-02-6

PRICE WATERHOUSE COOPERS, *Zásady řízení úvěrů*. Praha: Management Press, 1999. 110 stran, ISBN 80-85943-91-3

PAVELKA, F.; BARDOVÁ, D.; OPLTOVÁ, R. *Úvěrové obchody*. Praha: SERIFA, 2001. 278 stran, ISBN 80-7265-037-8

COLE, R. *Consumer and commercial credit management*. Homewood: Irwin, 1992. 536 stran, ISBN 0-256-09187-0.

Poradna při finanční tísni [online]. Citováno 20.3.2009. Přístupné z <<http://www.financnitisen.cz/#>>

Cetelem [online]. Citováno 24.2.2009. Přístupné z <www.cetelem.cz>

Profi Credit Czech [online]. Citováno 18.2.2009. Přístupné z <www.proficredit.cz>

Provident Financial [online]. Citováno 27.2.2009. Přístupné z <www.provident.cz>

Finanční-produkty.cz [online]. Citováno 18.1.2009. Přístupné z <<http://www.financi-produkty.cz/pujcky/>>

Česká národní banka [online]. Citováno 12.3.2009. Přístupné z <http://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/clanky_rozhovory/media_2008/cl_08_080924.html>

Česká národní banka [online]. Citováno 12.3.2009. Přístupné z <http://www.cnb.cz/cs/dohled_fin_trh/spotrebitelem/napsali_o/napsali_o_ucebnici_1.html>

GE Money Bank [online]. Citováno 2.2.2009. Přístupné z <<http://www.gemoney.cz/ge/cz/1/pujcky/expres-pujcka/detaily>>

Finance.cz [online]. Citováno 22.3.2009. Přístupné z <<http://www.finance.cz/uvery-a-pujcky/>>

Finance.cz [online]. Citováno 8.2.2009. Přístupné z <<http://www.finance.cz/zpravy/finance/210471-k-cemu-slouzi-uverove-registry-/>>

Idnes.cz [online]. Citováno 28.3.2009. Přístupné z <http://finance.idnes.cz/problemum-se-splacenim-hypoteky-lze-predejiti-poradime-vam-jak-p6y-uver.asp?c=A090310_144447_uver_bab>

Česká obchodní inspekce [online]. Citováno 1.2.2009. Přístupné z <www.coi.cz>

Ministerstvo průmyslu a obchodu [online]. Citováno 13.2.2009. Přístupné z <<http://www.mpo.cz/dokument23234.html>>

Komerční banka [online]. Citováno 11.1.2009. Přístupné z <http://www.kb.cz/cs/seg/seg1/products/personal_loan.shtml>

PŘÍLOHA

I. Banky					
Banka	Zahájení činnosti	Základní kapitál v mil. Kč (zapsaný)	Počet bankovních míst		Evidenční počet pracovníků
			v ČR	v zahraničí	
BAWAG Bank CZ a.s.	1.2.1991	1 709	10		276
Citibank a.s.	24.6.1991	2 925	5		748
Česká exportní banka, a.s.	1.7.1995	1 850	0		119
Česká spořitelna, a.s.	1.1.1969	15 200	646		10 492
Českomoravská hypoteční banka, a.s.	10.1.1991	2 635	25		373
Českomoravská stavební spořitelna, a.s.	8.9.1993	1 500	0		604
Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.	1.3.1992	2 132	6		263
Československá obchodní banka, a.s.	1.1.1965	5 105	225	105	8 268
eBanka, a.s.	1.1.1991	1 185	171		868
GE Money Bank, a.s.	22.6.1998	510	201		2 117
HVB Bank Czech Republic a.s.	1.7.1992	5 125	25		1 120
HYPO stavební spořitelna a.s.	1.10.1994	500	9		138
IC Banka, a.s.	6.4.1994	500	1		38
J&T BANKA, a.s.	18.12.1992	934	0		162
Komerční banka, a.s.	1.1.1990	19 005	366		7 390
Modrá pyramida stavební spořitelna, a.s.	16.12.1993	500	0		364
PPF banka a.s.	1.9.1993	769	2		122
Raiffeisenbank a.s.	1.7.1993	2 500	49		1 124
Raiffeisen stavební spořitelna a.s.	7.9.1993	650	0		195
Stavební spořitelna České spořitelny, a.s.	1.7.1994	750	0		221
Volksbank CZ, a.s.	1.1.1994	819	18	1	453
Wüstenrot - stavební spořitelna a.s.	11.11.1993	660	0		183
Wüstenrot hypoteční banka a.s.	23.12.2002	600	0		30
Živnostenská banka, a.s.	rok 1868	1 360	42		800

Příloha 1: Seznam bank dle ČNB k 1.1.2006

Zdroj: roční zpráva České národní banky

II. Pobočky zahraničních bank					
Banka	Zahájení činnosti	Země centrály	Počet obchodně místních jednotek		Evidenční počet pracovníků
			v ČR	v zahraničí	
ABN AMRO Bank N.V.	6.5.1993	Nizozemsko	1		108
CALYON S.A., organizační složka	1.11.2005	Francie	1		81
COMMERZBANK Aktiengesellschaft, pobočka Praha	1.12.1992	SRN	4		249
Deutsche Bank Aktiengesellschaft Filiale Prag, organizační složka	1.12.1993	SRN	0		65
Fortis Bank SA/NV, pobočka Česká republika	1.8.2005	Belgie	0		9
HSBC Bank plc - pobočka Praha	1.5.1997	Velká Británie	0		49
ING Bank N.V.	1.9.1993	Nizozemsko	0		212
Oberbank AG pobočka Česká republika	1.10.2004	Rakousko	8		90
PRIVAT BANK AG der Raiffeisenlandesbank Oberösterreich, pobočka Česká republika	1.1.2005	Rakousko	1		5
Raiffeisenbank im Stiftland eG pobočka Cheb, odštěpný závod	2.1.1995	SRN	2		36
Všeobecná úverová banka a.s., pobočka Praha	14.1.1993	Slovensko	0		22
Waldviertler Sparkasse von 1842	1.5.1994	Rakousko	7		146

Příloha 2: Seznam poboček zahraničních bank

Zdroj: roční zpráva ČNB

Rozdělení bank do skupin

(k 31. 12. 2007)

I. Velké banky	IV. Pobočky zahraničních bank
1. Česká spořitelna, a. s.	1. ABN AMRO Bank N.V.
2. Československá obchodní banka, a. s.	2. Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ (Holland) N.V. Prague Branch, organizační složka
3. Komerční banka, a. s.	3. BRE Bank S.A., organizační složka podniku
4. UniCredit Bank Czech Republic, a. s.	4. CALYON S.A., organizační složka
	5. COMMERZBANK Aktiengesellschaft, pobočka Praha
II. Střední banky	6. Deutsche Bank Aktiengesellschaft Filiale Prag, organizační složka
1. Citibank, a. s.	7. Fortis Bank SAV/NV, pobočka Česká republika
2. Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s.	8. HSBC Bank plc – pobočka Praha
3. GE Money Bank, a. s.	9. ING Bank N.V.
4. Hypoteční banka, a. s.	10. Oberbank AG pobočka Česká republika
5. Raiffeisenbank, a. s.	11. PRIVAT BANK AG der Raiffeisenlandesbank Oberösterreich, pobočka Česká republika
III. Malé banky	12. Raiffeisenbank im Stiftland eG pobočka Cheb, odštěpný závod
1. Banco Popolare Česká republika, a. s.	13. Všeobecná úverová banka a.s., pobočka Praha
2. BAWAG Bank CZ a. s.	14. Waldviertler Sparkasse von 1842 AG
3. Česká exportní banka, a. s.	
4. eBanka, a. s.	V. Stavební spořitelny
5. J&T BANKA, a.s.	1. Českomoravská stavební spořitelna, a. s.
6. PPF banka a. s.	2. HYPO stavební spořitelna a. s.
7. Volksbank CZ, a. s.	3. Modrá pyramida stavební spořitelna, a. s.
8. Wüstenrot hypoteční banka a. s.	4. Raiffeisen stavební spořitelna a. s.
	5. Stavební spořitelna České spořitelny, a. s.
	6. Wüstenrot – stavební spořitelna a. s.

Příloha 3: Rozdělení bank do skupin (k 31.12.2007)

Zdroj: Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem 2007 - ČNB

Druh hypotečního úvěru	Maximální výše úvěru z ceny nemovitosti (v %)	Úroková sazba v %*				Garantovaná sazba po celou dobu trvání úvěru 10 - 30 let*
		1 rok	3 roky	5 let	10, 15, 20, 25, 30 let	
ČSOB Hypotéka	85	5,69	5,49	5,49	5,69	5,69
	100	6,69	6,49	6,49	6,69	6,69
ČSOB Hypotéka 2 v 1	85	5,69	5,49	5,49	5,69	5,69
	100	6,69	6,49	6,49	6,69	6,69
ČSOB Hypotéka bez dokládání příjmů	50	8,14	7,94	7,94	8,14	8,14
ČSOB Hypotéka na družstevní bydlení	85	5,69	5,49	5,49		
	100	6,69	6,49	6,49		
ČSOB Americká hypotéka	70	8,64	8,44	8,44		
ČSOB Předhypoteční úvěr		7,99				

* Úroková sazba je platná za předpokladu sjednání úrokových bonusů za zaslání platu na účet v ČSOB 0,15 % a při uzavření 2 ze 3 pojištění, jejichž kombinace je libovolná, 0,10 %. Máte možnost výběru mezi pojištěním domácnosti, pojištěním nemovitosti a pojištěním úvěru.

Příloha 4: Produkty ČSOB a sazebník

Zdroj: <http://www.csob.cz>

Sazebník poplatků, odměn a sankcí CETELEM ČR, a.s. pro smlouvy o klasickém spotřebitelském úvěru
platnost od 1. 2. 2009

Poplatky zúčtovací

Poplatek za vrácení přeplatku ¹⁾	100 Kč
Poplatek za připsání neidentifikované platby ²⁾	zdarma první dvě platby 100 Kč další platba

Odměny za činnosti

Poplatek za uzavření smlouvy ³⁾	zdarma
Poplatek za správu a vedení účtu ^{4), 7)}	50 Kč
Poplatek za změnu výše splátky	zdarma
Poplatek za neoprávněnou reklamaci transakce	zdarma
Poplatek za odeslání 1. Upomínky ^{5), 7)}	100 Kč
Poplatek za odeslání 2. a každé další upomínky ^{5), 7)}	200 Kč

Sankce

Smluvní pokuta za spuštění vymáhacího procesu ^{6), 7)}	400 Kč
Smluvní pokuta za 2. a každé další spuštění vymáhacího procesu ^{6), 7)}	800 Kč
Smluvní pokuta za prodloužení se splácením úvěru	až 8 % ze splátky
Úrok z prodloužení	až 0,08 % z dlužné částky denně

- 1) poplatek je splatný zároveň s odesláním přeplatku
- 2) např. splátka s chybným variabilním symbolem
- 3) není-li dohodnuto jinak
- 4) poplatek je zahrnut v měsíční splátce
- 5) poplatek je splatný v den odeslání upomínky
- 6) pokuta je splatná v den započetí procesu vymáhání dlužné částky
- 7) CETELEM ČR, a.s. si vyhrazuje právo poplatek/pokutu neúčtovat u vybraných typů úvěrů

Příloha 5: Sazebník poplatků, odměn a sankcí společnosti CETELEM ČR a.s.

Zdroj: [http:// www.cetelem.cz](http://www.cetelem.cz)

Zapůjčená částka je 10 000 Kč, byla zapůjčena dne 1. ledna 1994 a je splatná ve dvou splátkách po 6 000 Kč, z nichž první má být uhrazena za rok a druhá za dva roky.

Rovnice bude mít tvar

$$10000 = \frac{6000}{(1+i)} + \frac{6000}{(1+i)^2}$$

$$10000 = \frac{6000}{(1+i)} + \frac{6000}{(1+i)^2}$$

čili

Řešení této kvadratické rovnice dává $i = 0,1306623$, což se zaokrouhlí na 13,1 % (nebo na 13,07 %).

Zapůjčená částka je 10 000 Kč, byla zapůjčena dne 1. ledna 1994 a dlužník ji má splácet v následujících splátkách:

- za 3 měsíce (0,25 roku /90 dnů)   2 720 Kč
- za 6 měsíců (0,5 roku /181 dnů)   2 720 Kč
- za 12 měsíců (1 rok /365 dnů)   5 440 Kč
- celkem   10 880 Kč

Rovnice bude mít tvar

$$10000 = \frac{2720}{(1+i)^{\frac{90}{365}}} + \frac{2720}{(1+i)^{\frac{181}{365}}} + \frac{5440}{(1+i)^{\frac{365}{365}}}$$

Tuto rovnici je nutno vypočítat numericky opakovanými aproximacemi.

Výsledek je $i = 0,13226$, což se zaokrouhlí na 13,2 % (nebo na 13,23 %).

Příloha 6: Výpočet RPSN

Zdroj: <http://www.mpo.cz/dokument23234.html>